

Izobraževalne, poklicne in življenjske izbire nekdanjih učencev in učenk šole s slovensko-italijanskim dvojezičnim poukom v Špetru

Predstavitev izsledkov raziskave

Devan Jagodic

Špeter, 17. 10. 2024

VSEBINA

- 1) Šola s slovensko-italijanskim dvojezičnim poukom v Špetru:
poslanstvo, razvojni proces, trendi vpisa
- 2) Raziskava: cilji, metodologija, anketna skupina
- 3) Rezultati (po vsebinskih sklopih)
- 4) Sklepne ugotovitve

Šola s slovensko-italijanskim dvojezičnim poukom v Špetru:

- poslanstvo, razvojni proces, trendi vpisa

POSLANSTVO

- nastala je zato, da bi pripadnikom slovenske skupnosti v videmski pokrajini zagotovila **pravico do izobraževanja v slovenščini**, ki je na tem območju avtohtoni in uradno priznani jezik;
- razvila je **lasten didaktični in kulturni model**, ki temelji na:
  - 1) enakovrednem dostojanstvu slovenskega in italijanskega jezika;
  - 2) krepitvi jezikovne in kulturne identitete otrok iz slovenske skupnosti;
  - 3) nudenju učenja slovenskega jezika drugim obiskovalcem, kar predstavlja osnovo za spoštovanje različnosti in demokratično sobivanje.

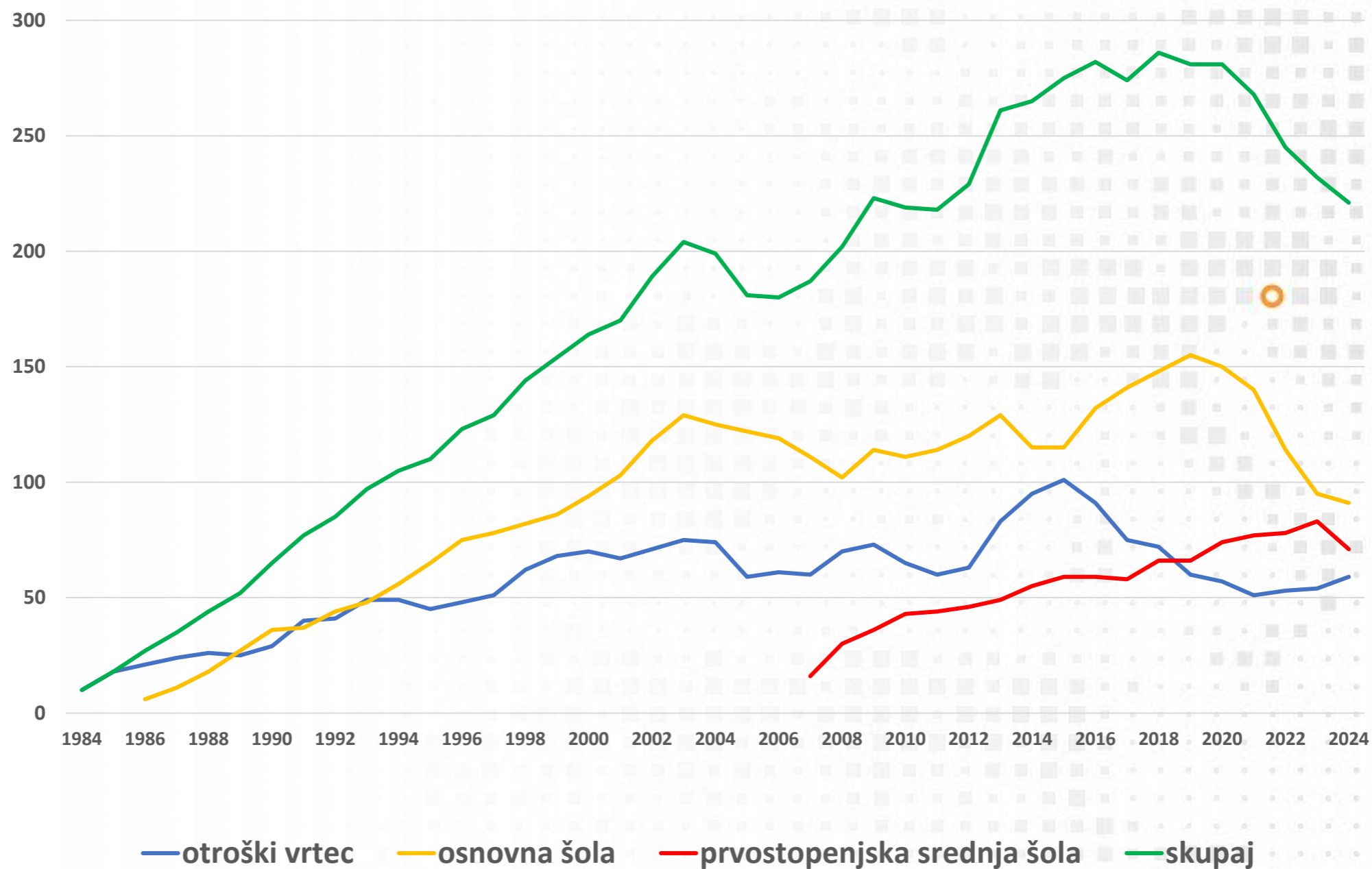

RAZVOJNI PROCES

- **70. in 80. leta:** družbena in politična prizadevanja za slovensko izobraževanje v Benečiji;
- l. **1984** začne delovati zasebni **dvojezični vrtec** po modelu »en vzgojitelj – en jezik«;
- v š. l. **1986/87** otroci prvič vstopijo v prvi razred **osnovne šole**: vsi predmeti so v obeh jezikih;
- v š. l. **1991/92** je uradno priznan dvojezični vrtec, naslednje leto še osnovna šola;
- v š.l. **2001/2002** sta poddržavljena dvojezična osnovna šola in vrtec;
- v š. l. **2007/08** začne delovati tudi **prvostopenjska srednja šola**; istočasno se didaktično ravnateljstvo spremeni v večstopenjsko šolo;
- v š. l. **2016/17** je večstopenjska šola poimenovana po ustanovitelju Pavlu Petričiču;
- od š. l. **2021/22** v sklopu šole deluje tudi pomladni oddelek.

DINAMIKA VPISA OD USTANOVITVE DO DANES

Vir: Arhiv SLORI

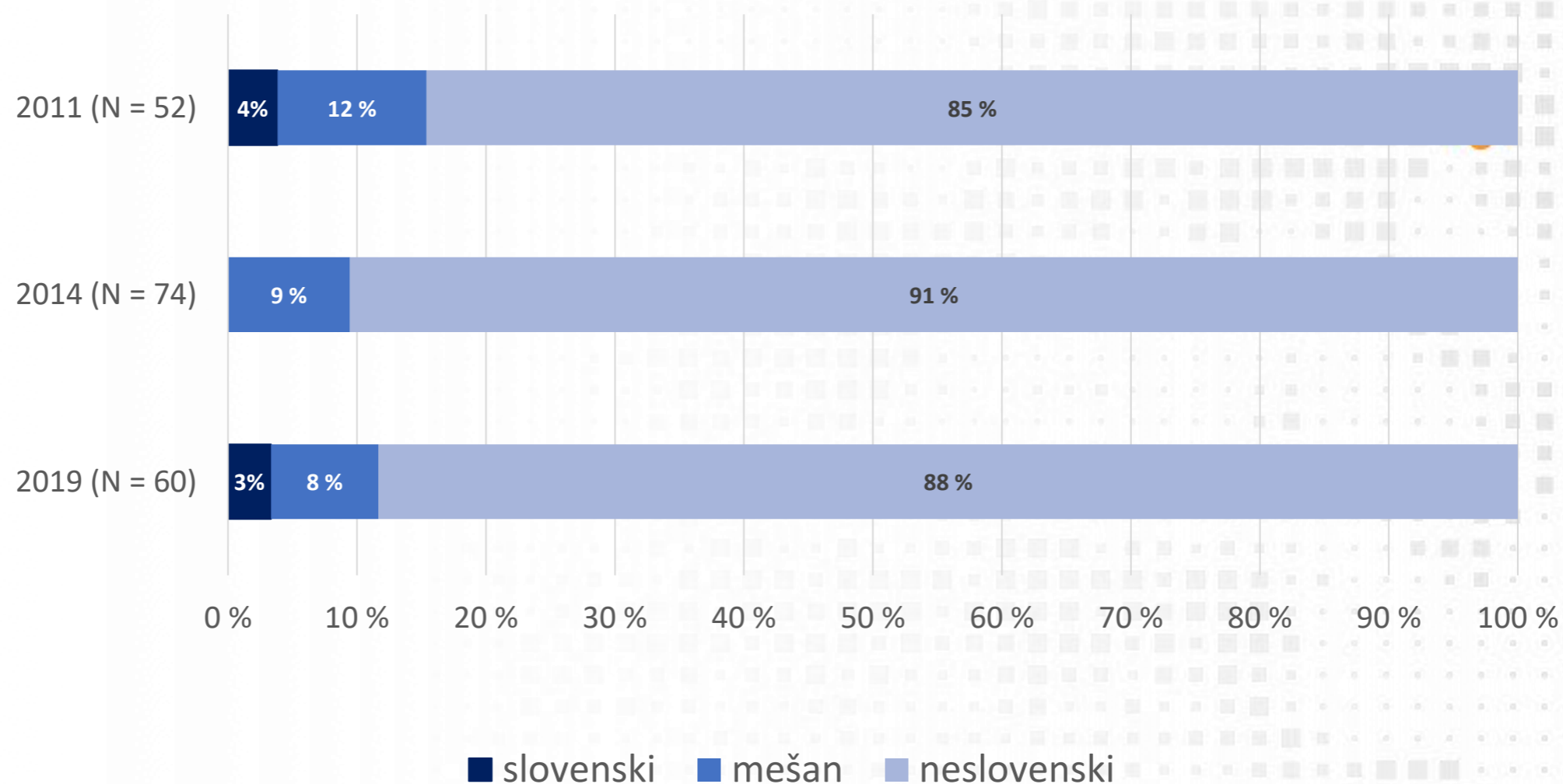

SESTAV ŠOLSKE POPULACIJE PO MATERNEM JEZIKU

(prvi razredi vrtca, OŠ in PSŠ)

Vir: longitudinalna raziskava ŠOLA (2010, 2014, 2019)

Raziskava:
cilji, metodologija, anketna skupina

NASLOV

- **Izobraževalne, poklicne in življenjske izbire nekdanjih učencev in učenk šole s slovensko-italijanskim dvojezičnim poukom v Špetru (anketna raziskava)**

POBUDNIKA IN IZVAJALCA

- Državna večstopenjska šola P. Petričiča (ob 40-letnici)
- Slovenski raziskovalni inštitut (ob 50-letnici)

SODELUJOČI

- zasnova raziskave in koordinacija: D. Jagodic, D. Clodig
- priprava vprašalnika: N. Bogatec, D. Jagodic
- stiki z nekdanjimi učenci in priprava seznama anketiranih: D. Clodig, C. Blasutig
- izvedba telefonskih intervjujev: B. Trinco, M. Pettiroso, A. Verša
- statistična analiza podatkov in priprava grafikonov: A. Verša
- priprava raziskovalnega poročila: D. Jagodic

CILJI:

- pridobiti podatke o izobraževalnih, poklicnih in življenjskih izbirah nekdanjih učencev in učenk šole s slovensko-italijanskim dvojezičnim poukom v Špetru;
- posebej ugotavljati:
  - raven zadovoljstva z opravljenim dvojezičnim šolanjem;
  - odnos do slovenskega in italijanskega jezika ter kulture;
  - mobilnost in odnos z družbenim okoljem.

METODA

- telefonska anketa z vodenim izpolnjevanjem polstrukturiranega vprašalnika

OBDOBJE ANKETIRANJA

- 2023–2024

ANKETNA SKUPINA:

- ciljna populacija: nekdanji učenci in učenke dvojezične šole (vrtca, OŠ in/ali PSŠ) od ustanovitve do generacije, ki je opravila malo matura v š. l. 2021/22 (skupaj približno **535** učencev/k);
- ravnateljstvo je k sodelovanju povabilo vse nekdanje učence/ke, katerih kontaktne informacije je hranilo;
- anketiranih jih je bilo **121**, kar odgovarja 22,6 % ciljne populacije;
- vzorec ni nujno reprezentativen, zaradi česar je treba podatke obravnavati previdno;
- dvojezičen vprašalnik: 69 % anketiranih je odgovarjalo v italijanščini, 31 % v slovenščini.

STATISTIČNA ANALIZA PODATKOV

- 1) univariatna analiza (frekvence prejetih odgovorov)
- 2) bivariatna analiza (preverjanje vpliva nekaterih spremenljivk, npr. spola, starosti, kraja bivanja, znanja slovenščine ipd.)

Rezultati

(po vsebinskih sklopih)

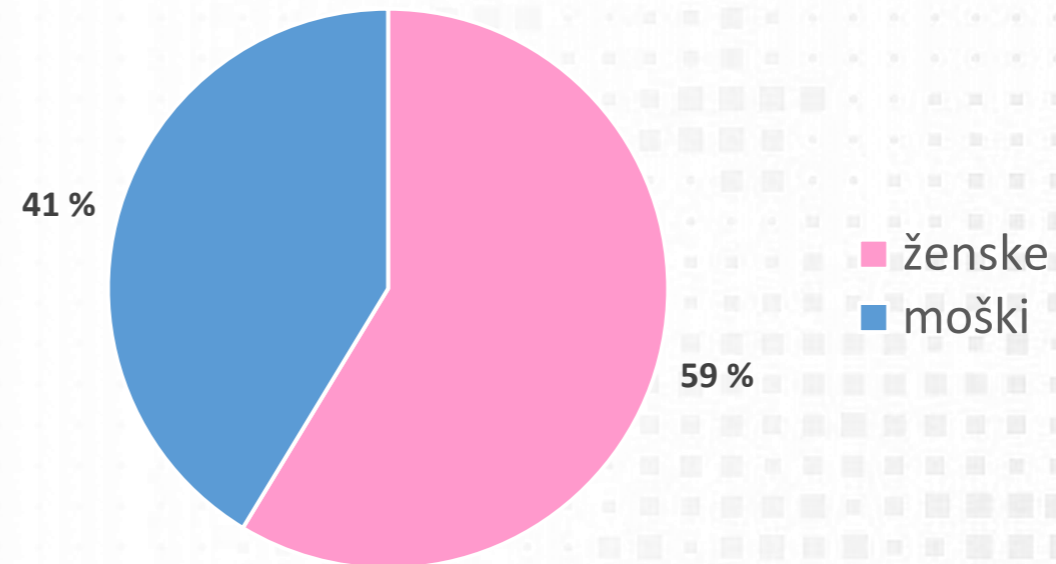
VSEBINSKI SKLOPI

- 1) splošni podatki o anketiranih
- 2) dvojezično šolanje v Špetru
- 3) drugostopenjska srednja šola
- 4) univerzitetni študij
- 5) poklicna pot
- 6) mobilnost
- 7) odnos do slovenskega in italijanskega jezika ter kulture

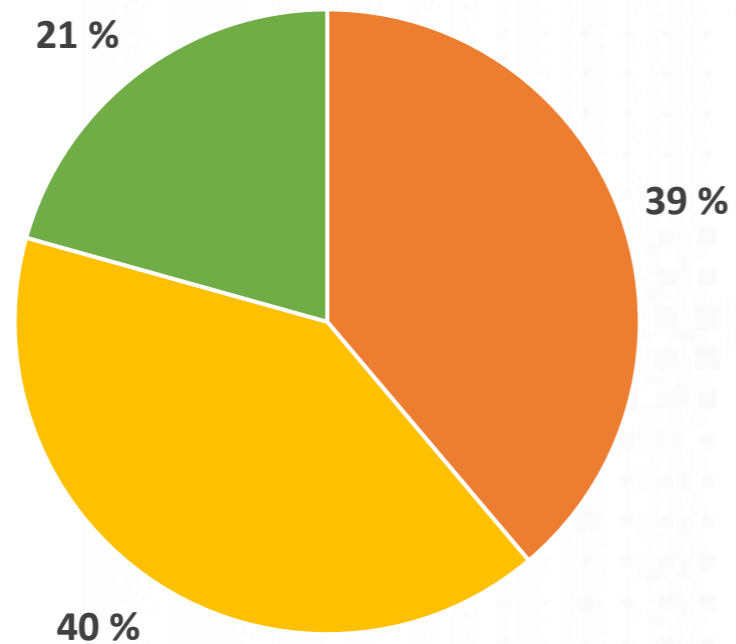
Splošni podatki o anketiranih

SPOL (N = 121)

STAROST (N = 121)

Odrasli (35–44 let): obiskovali so zgolj dvojezično OŠ ali vrtec.

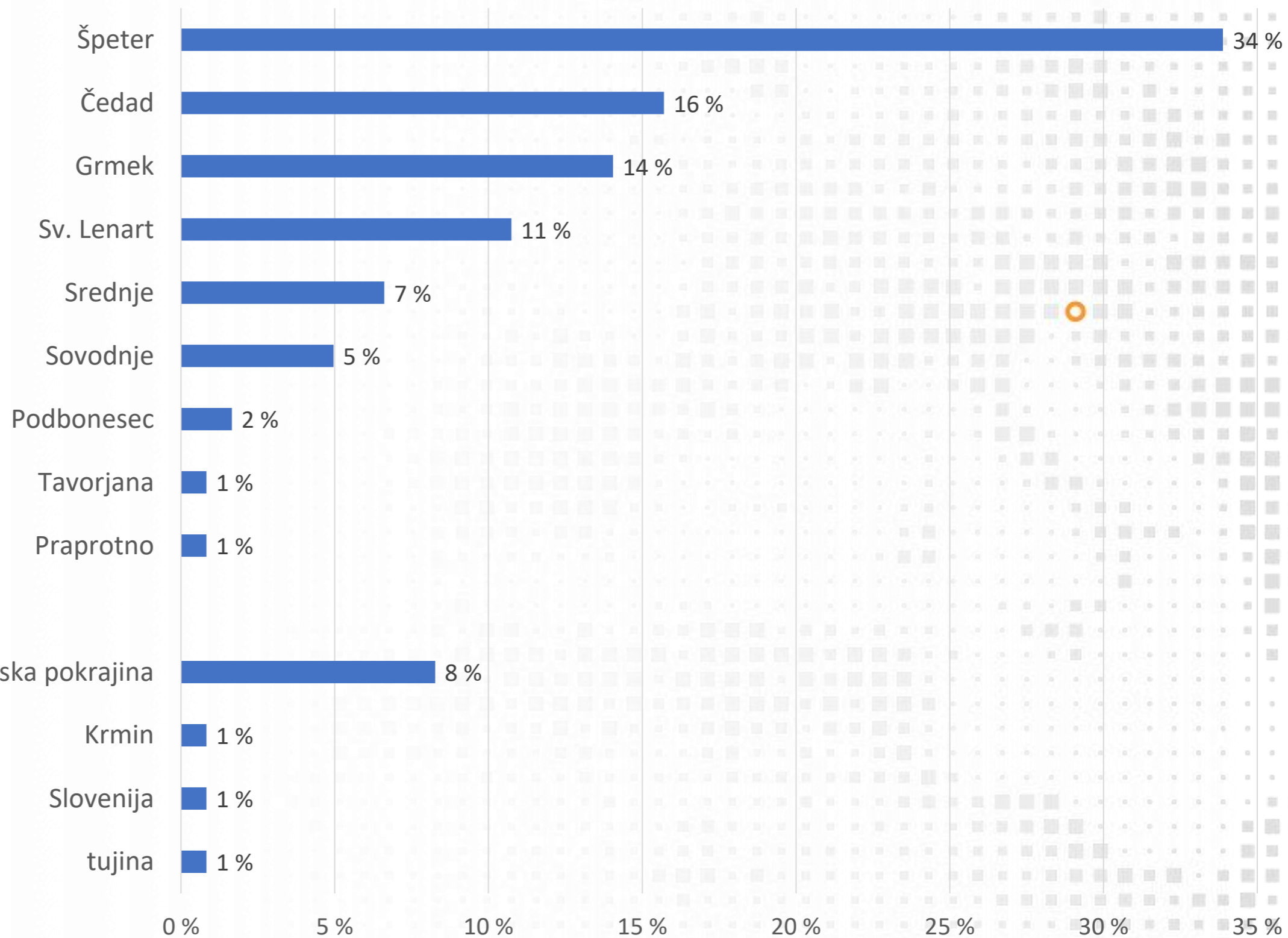
Mladi odrasli (25–34 let): 63 % je obiskovalo zgolj dvojezično OŠ ali vrtec, 37 % pa tudi PSŠ.

Mladi (16–24 let): skoraj vsi so obiskovali tudi dvojezično PSŠ.

■ mladi (16–24 let) ■ mladi odrasli (25–34 let) ■ odrasli (35–44 let)

KRAJ ROJSTVA (N = 121)

BENEČIJA = 89 %

DRUGO = 11 %

KRAJ BIVANJA (N = 121)

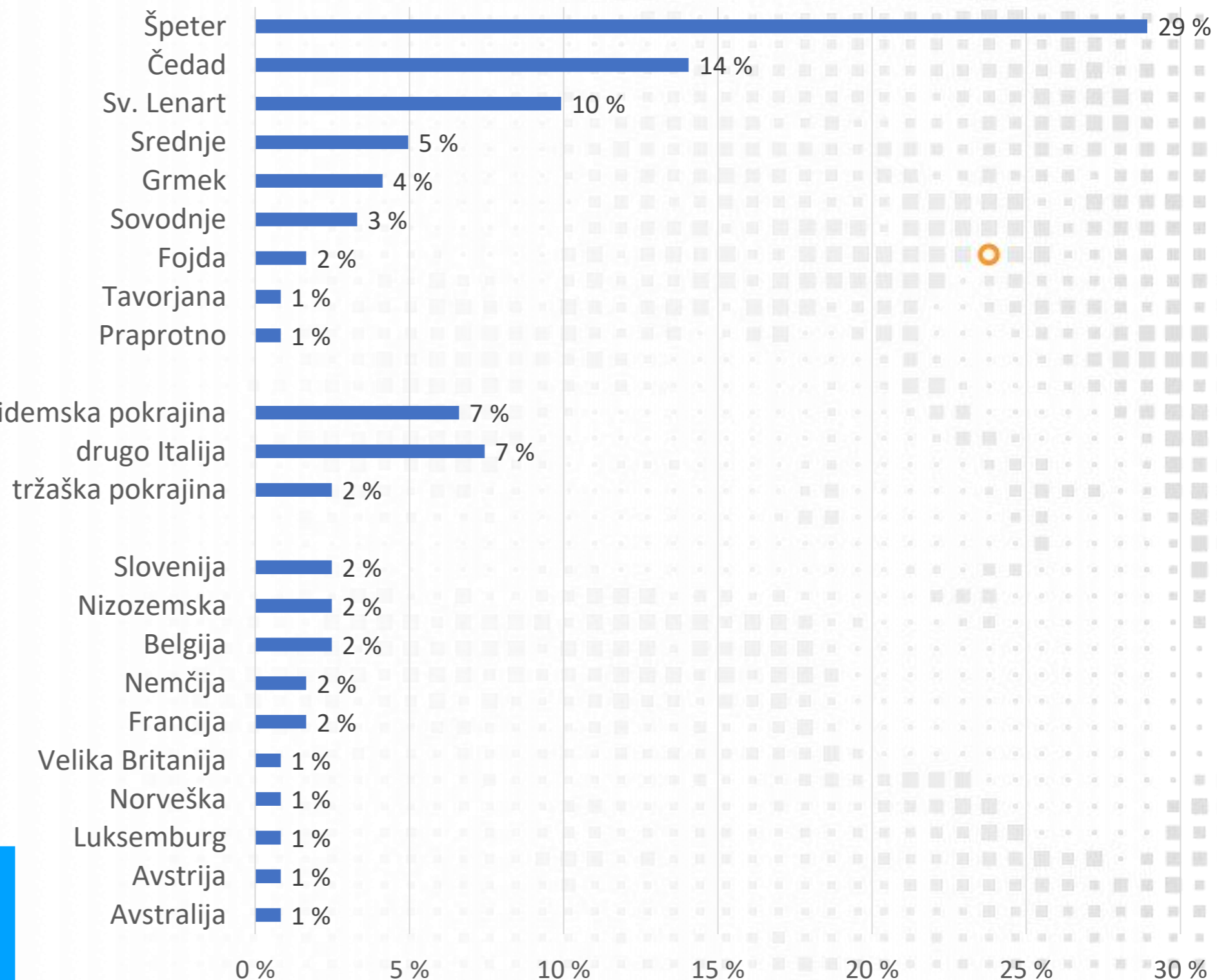
BENEČIJA = 69 %

DRUGO ITALIJA = 16 %

TUJINA = 15 %

VEČJA MOBILNOST ŽENSK

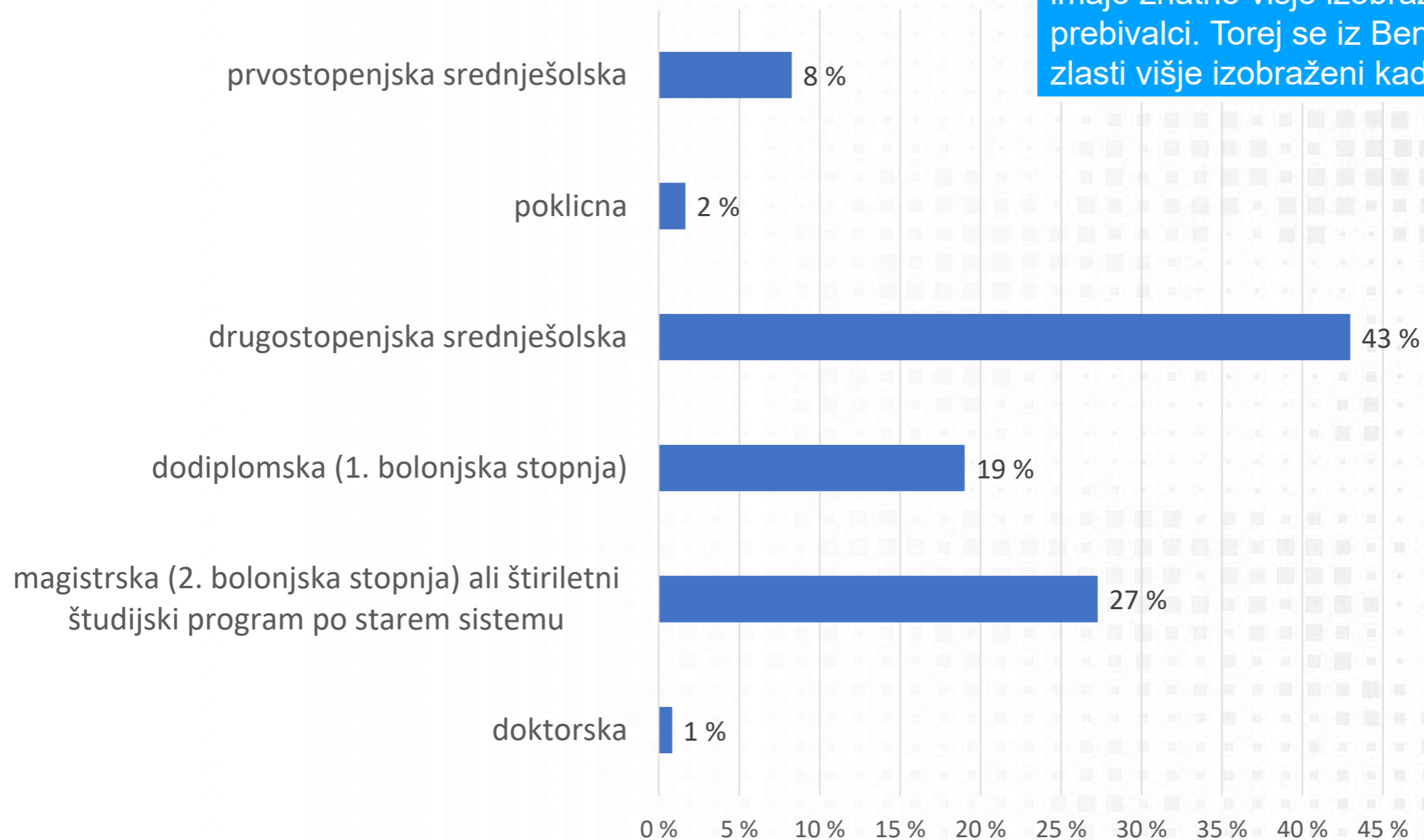
Delež anketiranih, ki danes živijo zunaj Benečije, je pri ženskah višji kor pri moških.

ZAKLJUČENA STOPNJA IZOBRAZBE (N = 121)

ZAZNAVEN BEG MOŽGANOV

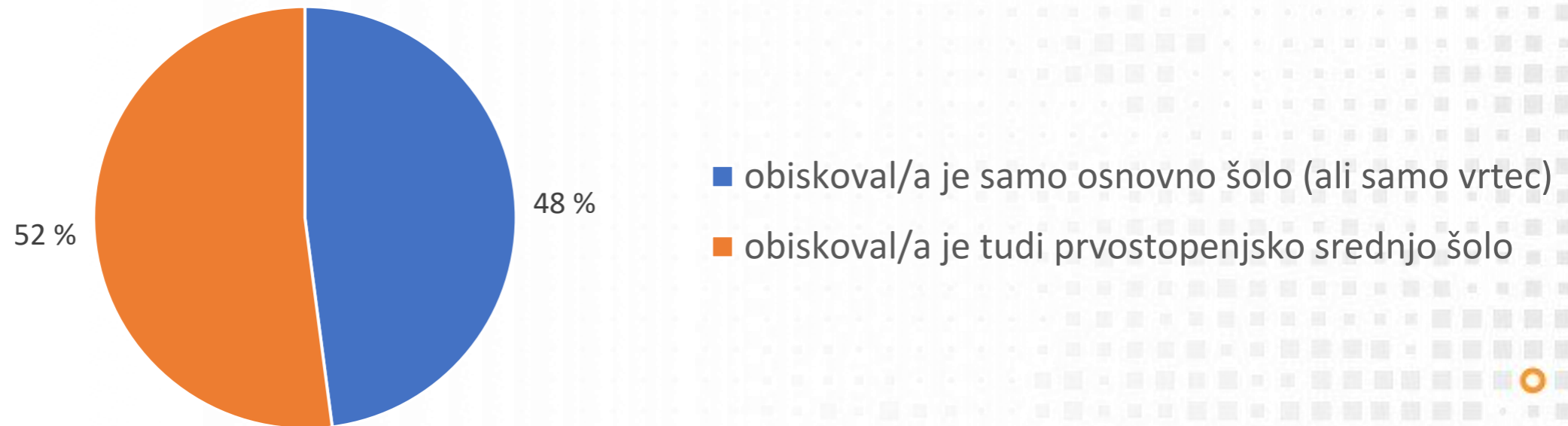
Anketirani, ki danes živijo zunaj Benečije, imajo znatno višjo izobrazbo kot lokalni prebivalci. Torej se iz Benečije izseljujejo zlasti višje izobraženi kadri.

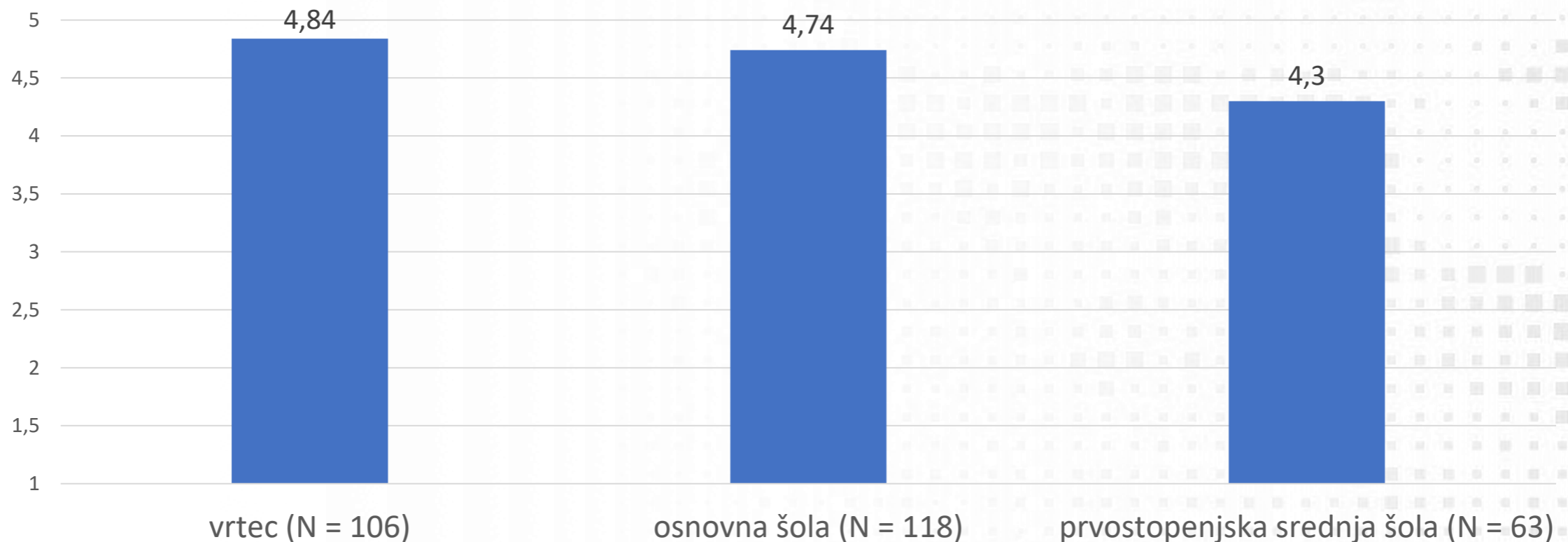
Dvojezično šolanje v Špetru

IZOBRAŽEVALNA POT NA DVOJEZIČNI ŠOLI (N = 121)

ZADOVOLJSTVO Z IZOBRAŽEVANJEM NA DVOJEZIČNI ŠOLI (1 = povsem nezadovoljen/na, 5 = zelo zadovoljen/na)

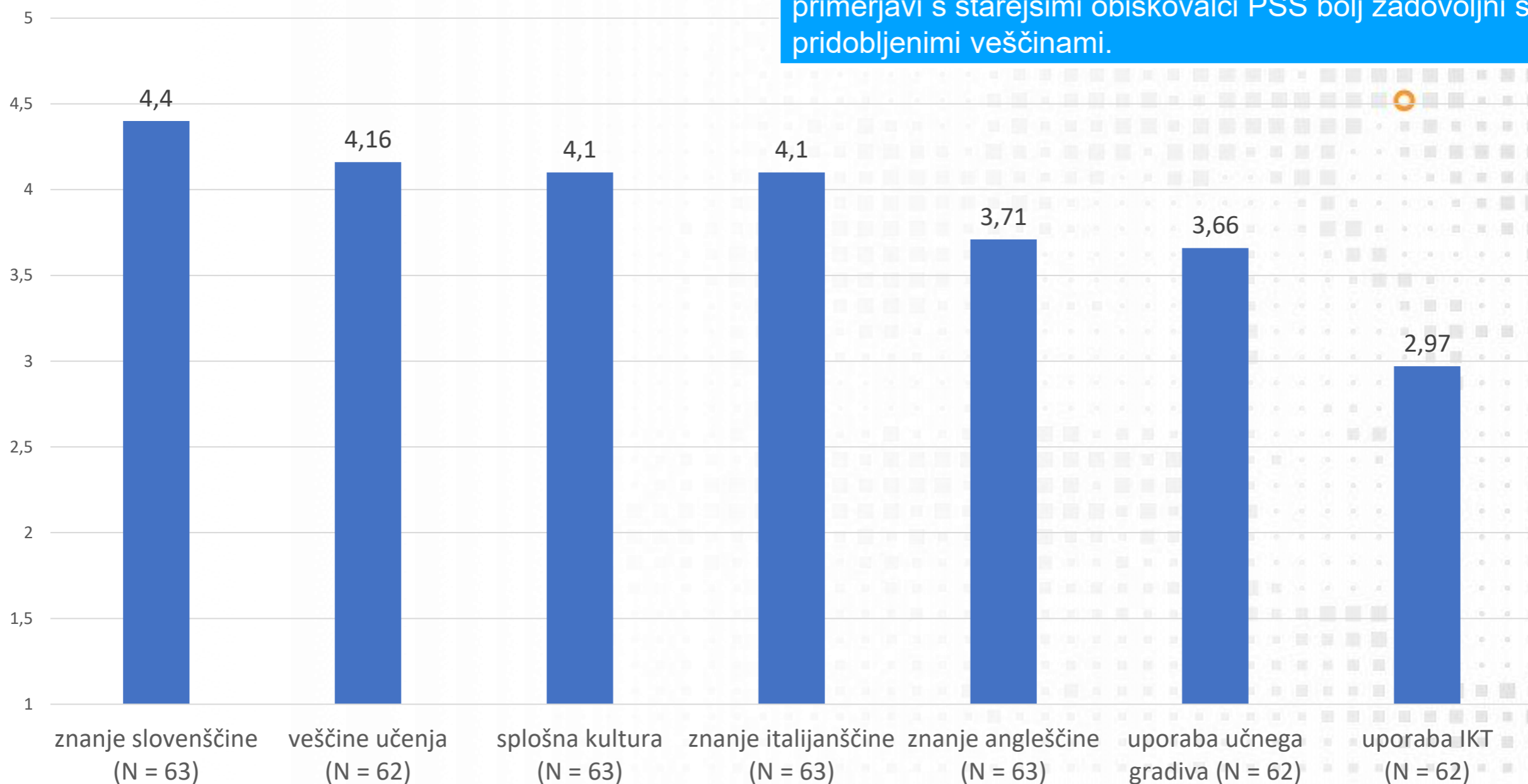

PRIDOBLENE VEŠČINE NA PRVOSTOPENJSKI SREDNJI ŠOLI

(1 = skromne pridobljene veščine, 5 = razvite pridobljene veščine)

RASTOČA DIDAKTIČNA UČINKOVITOST

Predstavniki najmlajše generacije (16–24 let) so v primerjavi s starejšimi obiskovalci PSS bolj zadovoljni s pridobljenimi veščinami.

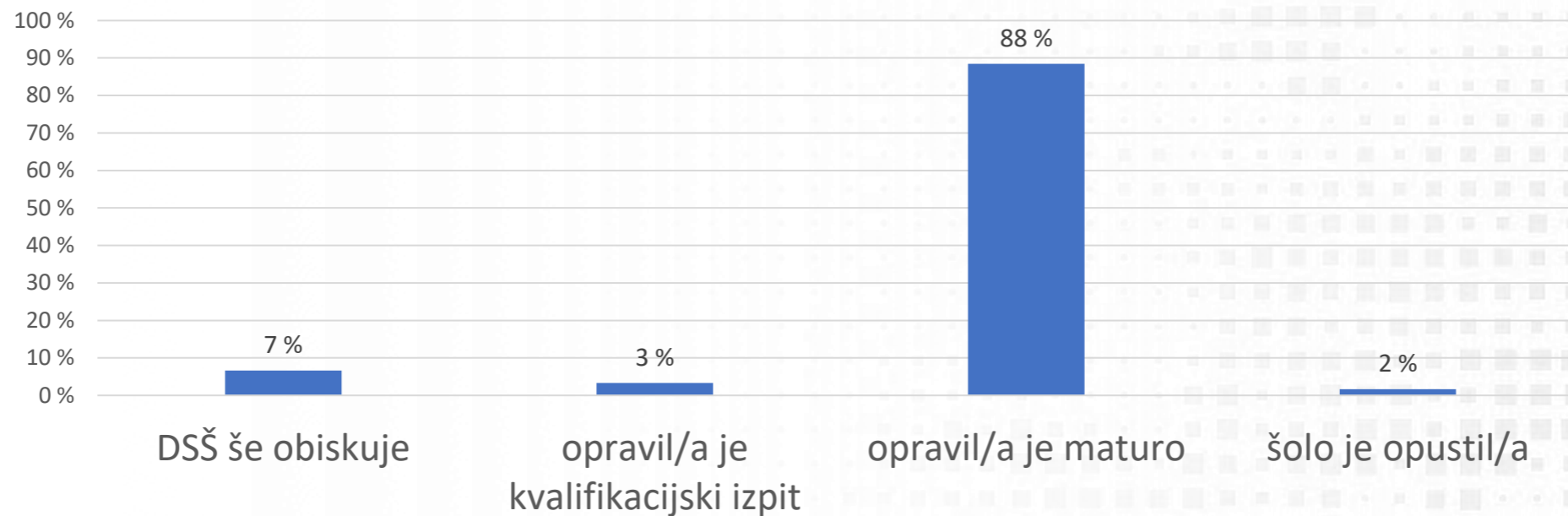

Drugostopenjska srednja šola

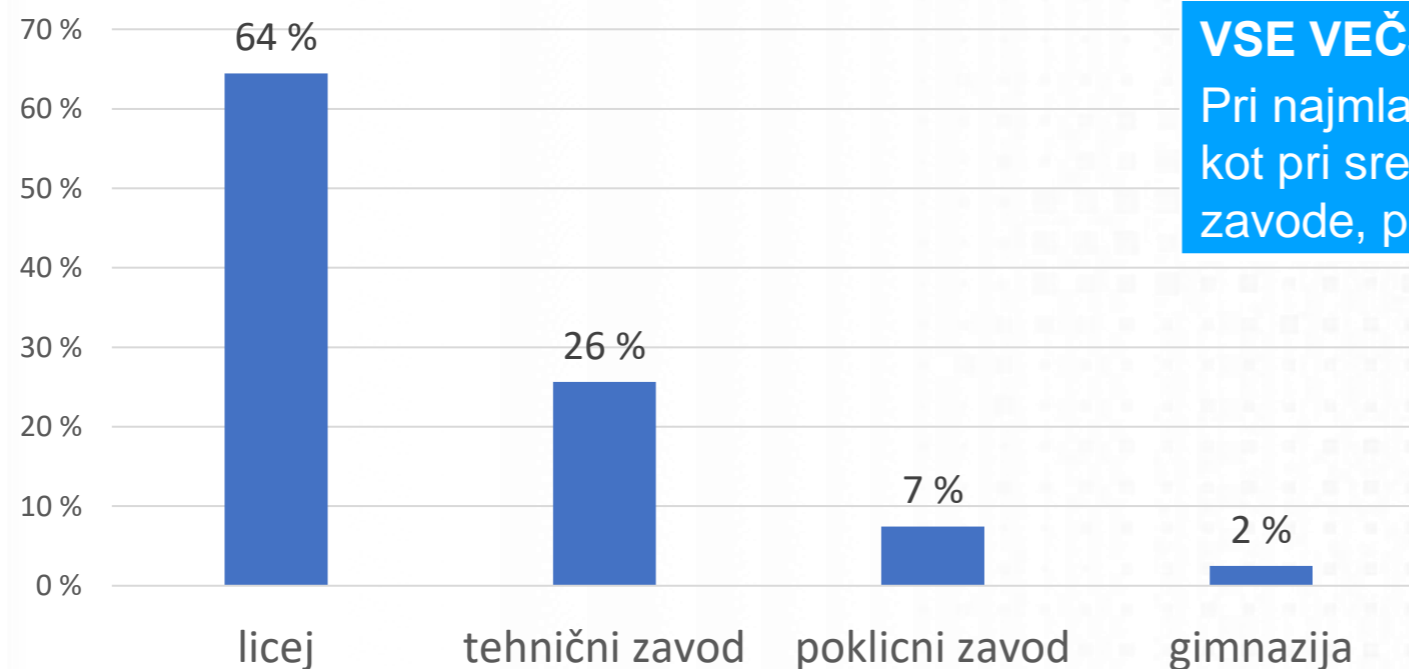

IZOBRAŽEVALNA POT NA DRUGOSTOPENJSKI SREDNJI ŠOLI

(N = 121)

VRSTA DRUGOSTOPENJSKE SREDNJE ŠOLE (N = 121)

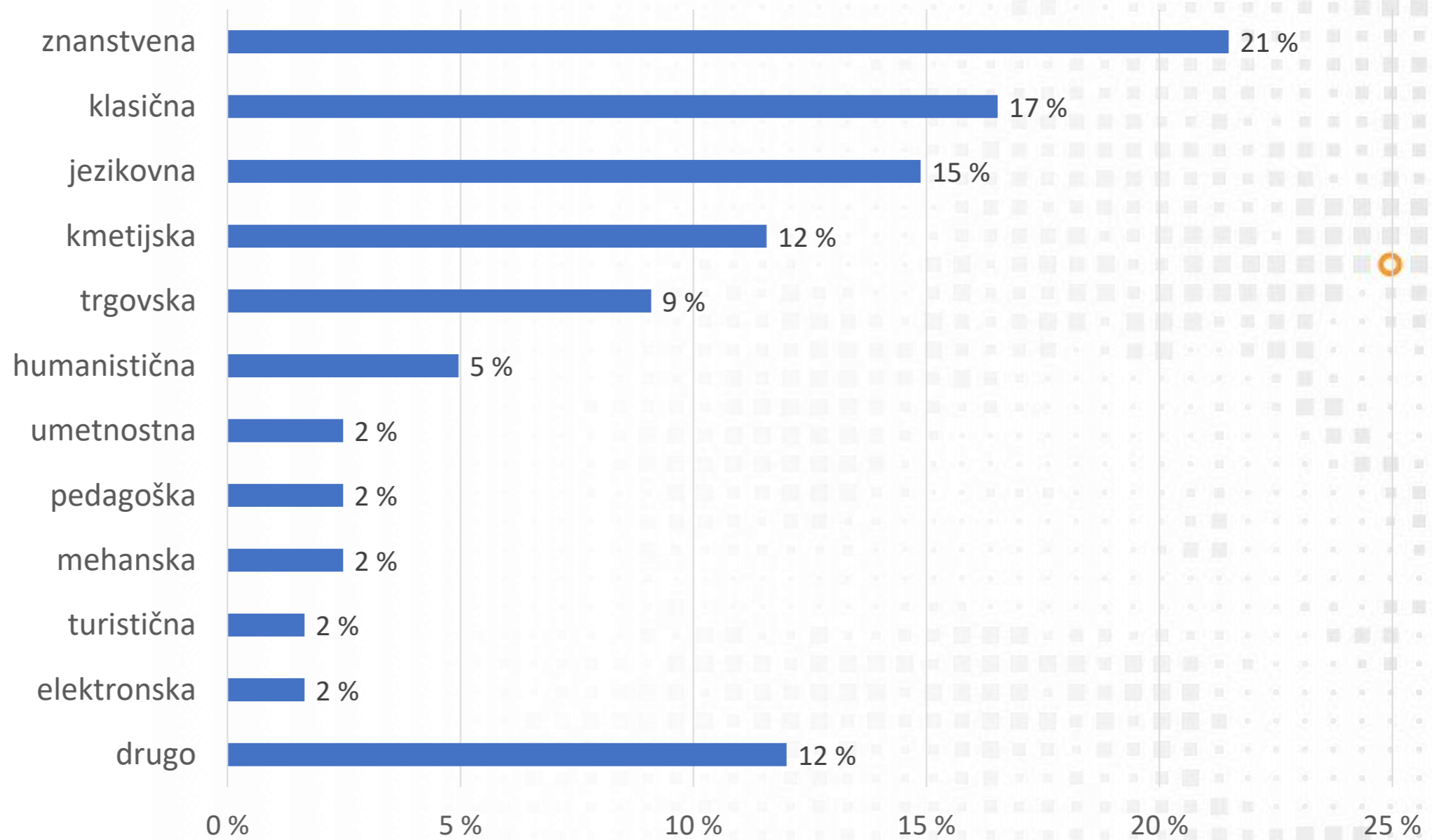

VSE VEČJA RAZNOLIKOST IZBIR

Pri najmlajši generaciji (16–24 let) je izbira liceja redkejša kot pri srednji (25–34 let): v večji meri so izbrali tehnične zavode, poklicne zavode ali gimnazije v RS.

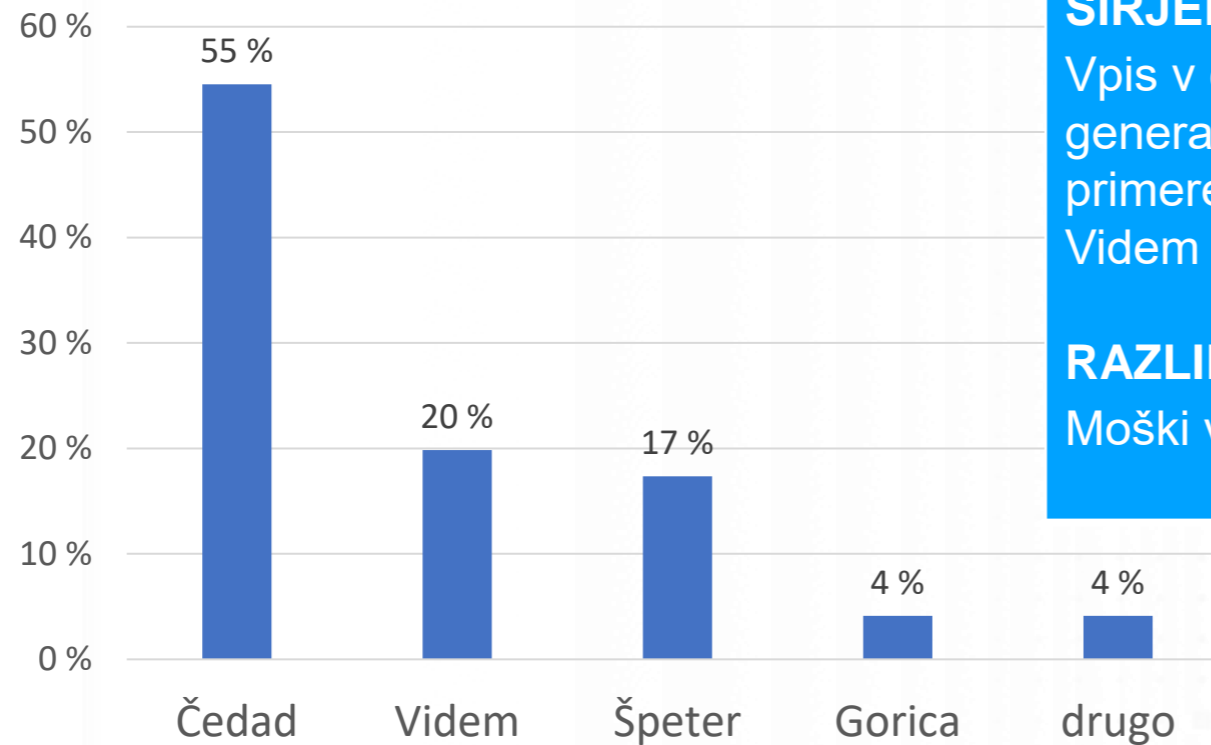
SMER NA DRUGOSTOPENJSKI SREDNJI ŠOLI

(N = 121)

KRAJ DRUGOSTOPENJSKE SREDNJE ŠOLE (N = 121)

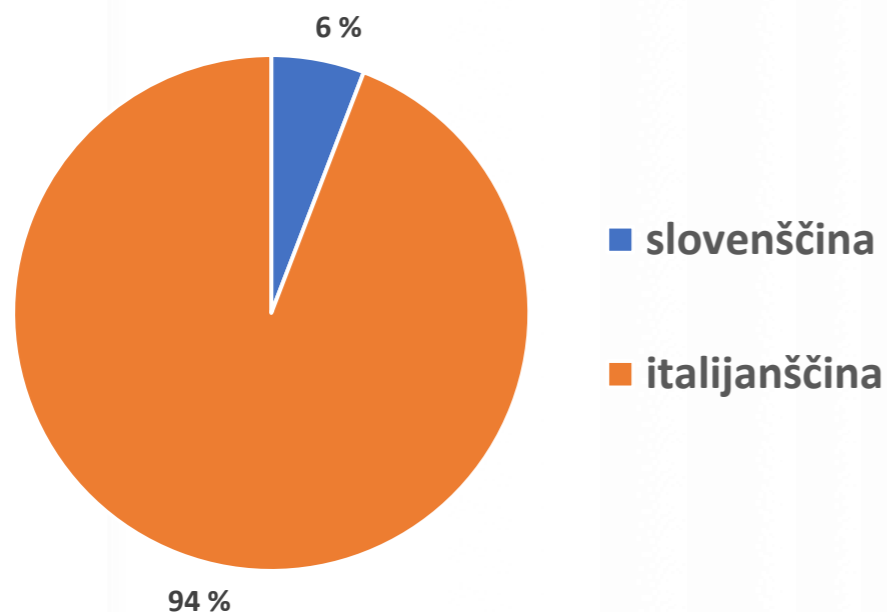
ŠIRJENJE PALETE IZBIR

Vpis v čedajske izobraževalne zavode iz generacije v generacijo upada. Pri najmlajši (16–24 let) zaznavamo primere vpisov na zavode v Gorici, Sloveniji in tujini, Špeter in Videm pa ohranjata svojo privlačnost.

RAZLIKE TUDI PO SPOLU

Moški v večji meri izbirajo Čedad, ženske pa Špeter in Videm.

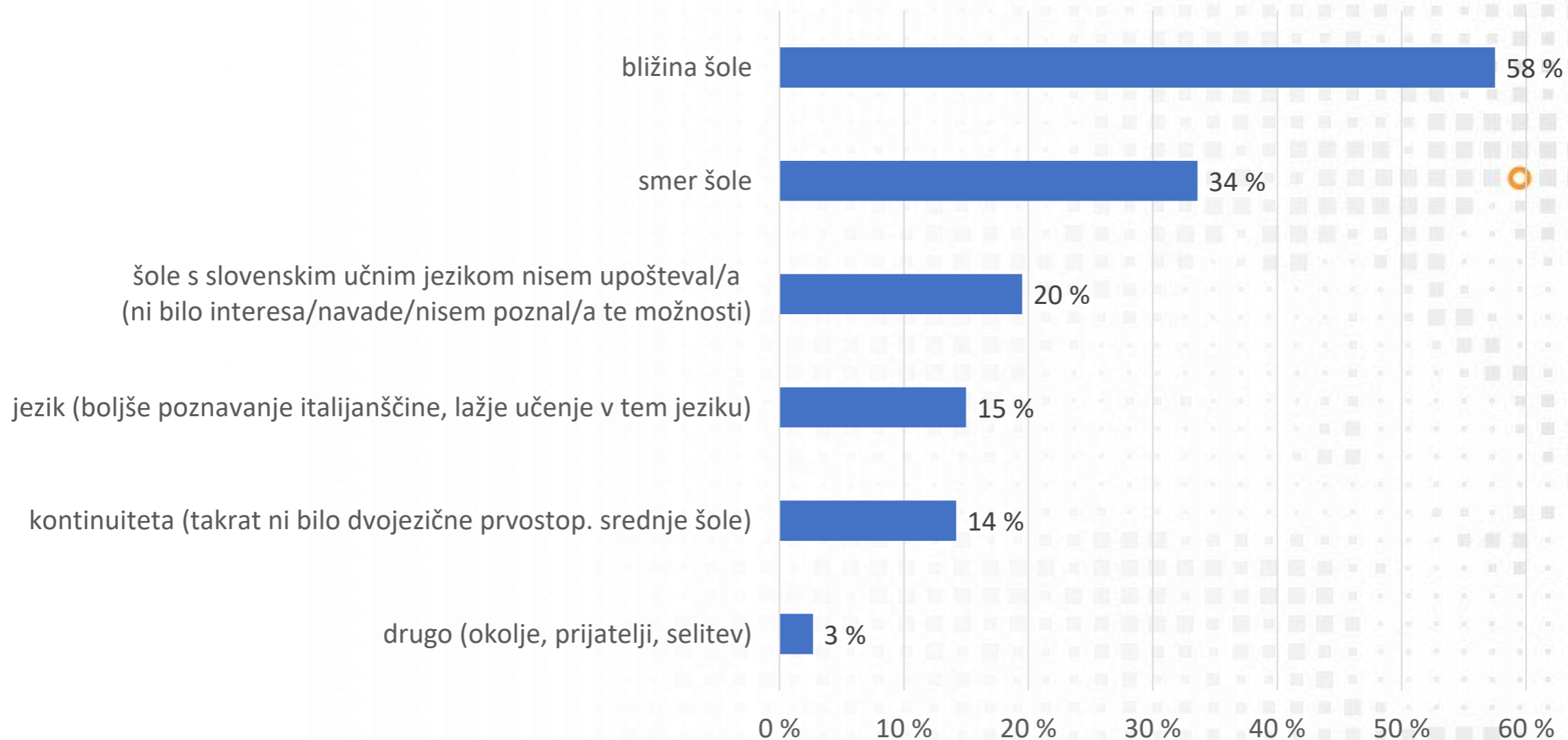
JEZIK DRUGOSTOPENJSKE SREDNJE ŠOLE (N = 120)

IZBIRA SLOVENSKE DSŠ POGOSTEJŠA KOT NEKOČ, A ŠE VEDNO SKROMNA

Skoraj vse primere šolanja v slovenskem jeziku (6 od 7) najdemo pri generaciji, ki je obiskovala dvojezično PSŠ. Pri najmlajši generaciji (16–24 let) je delež izbire slovenske DSŠ 13 %.

RAZLOGI ZA IZBIRO DRUGOSTOPENJSKE SREDNJE ŠOLE Z ITALIJANSKIM UČNIM JEZIKOM (N = 161)

Univerzitetni študij

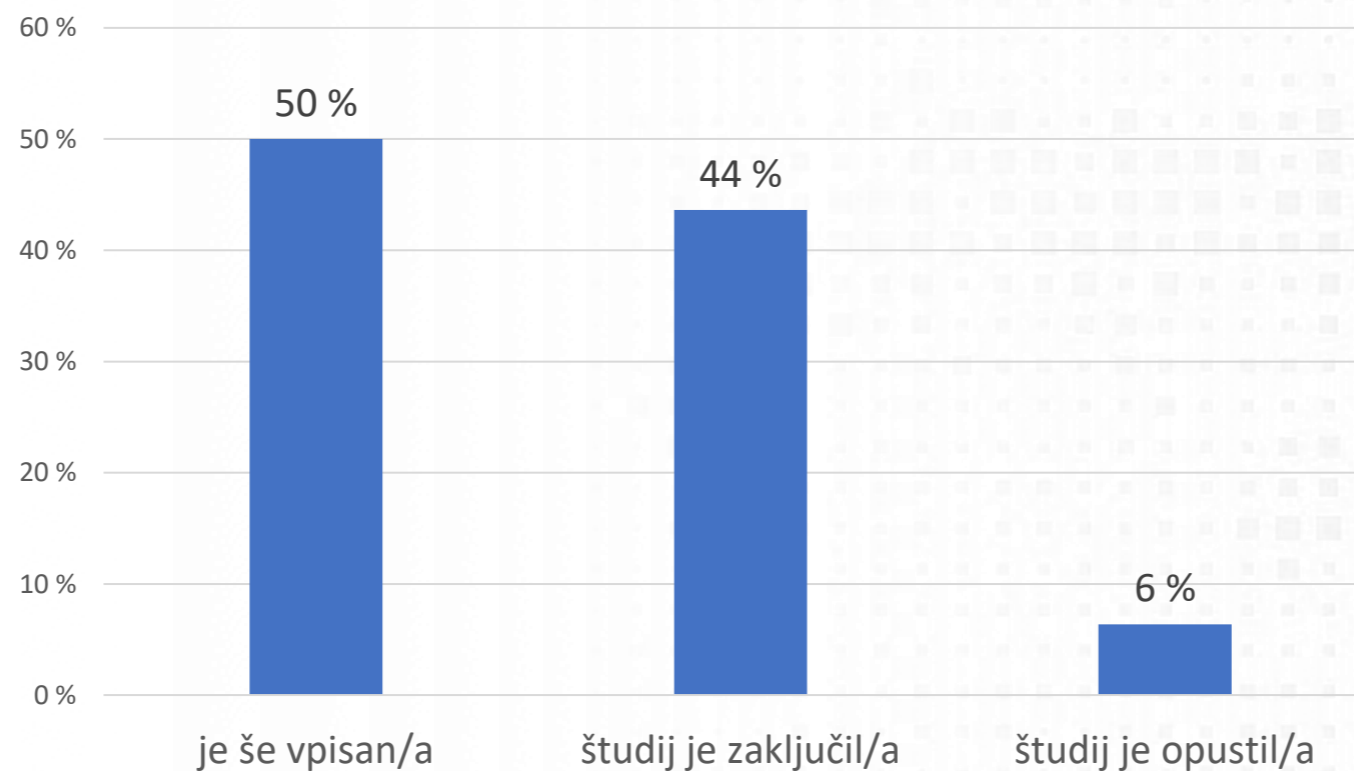
VPIS NA UNIVERZO (N = 121)

ŽENSKA PREVLADA

Ženske se na univerzo vpisujejo v večji meri kot moški.

IZOBRAŽEVALNA POT NA UNIVERZI (N = 94)

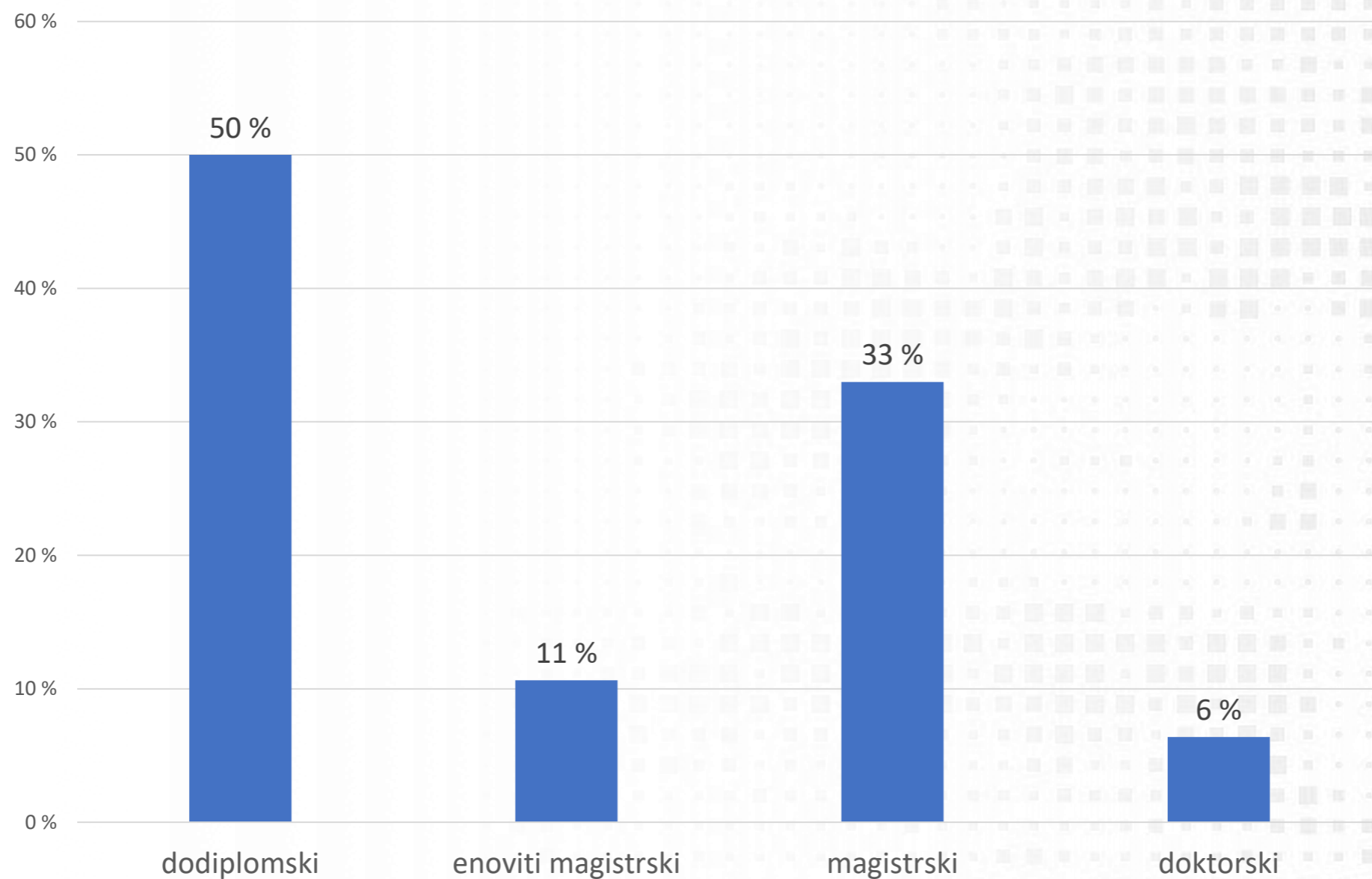

ŠTUDIJSKI PROGRAM

(ki ga anketirani trenutno obiskujejo ali so ga uspešno zaključili)

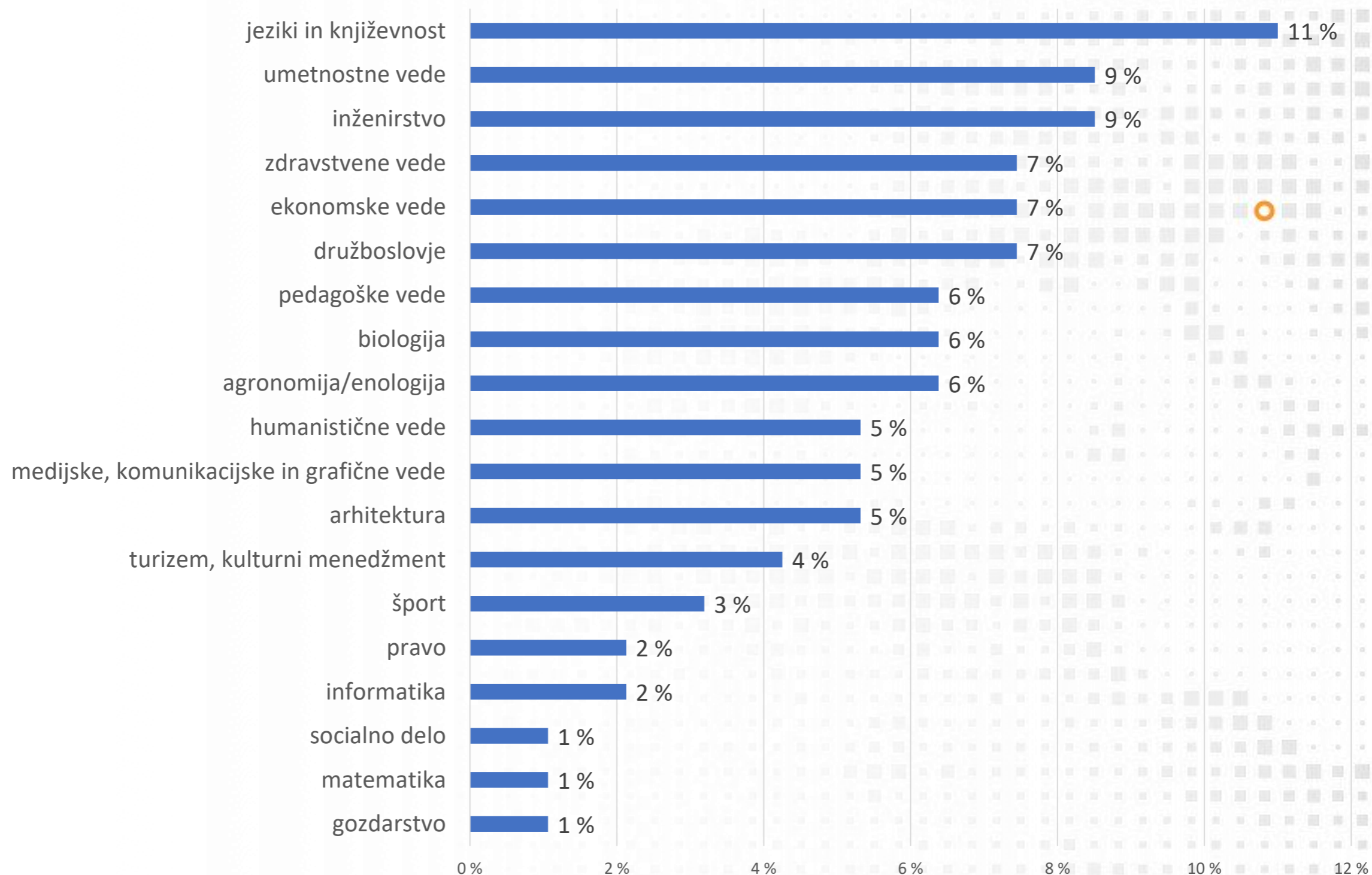
(N = 94)

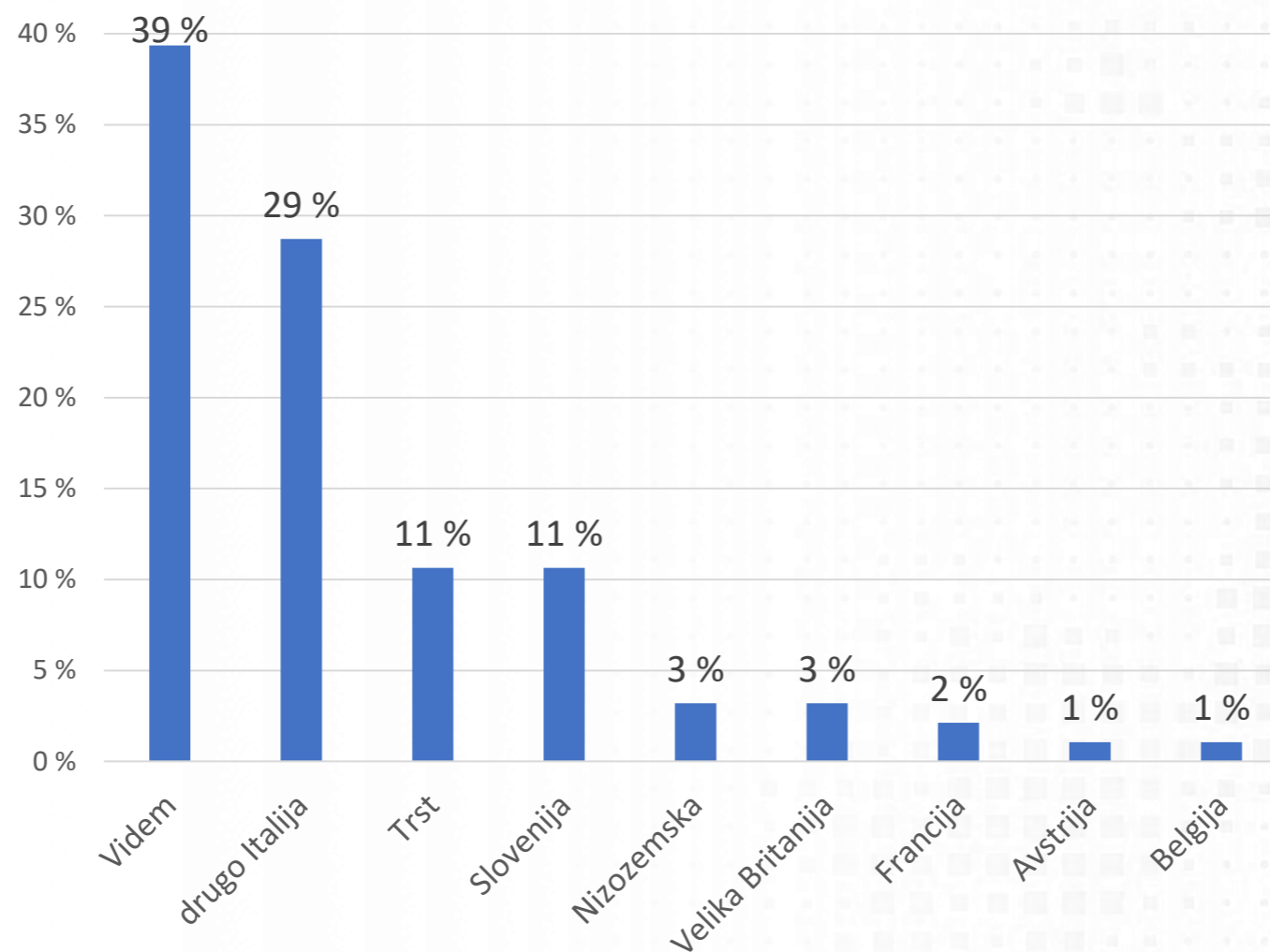
SMER ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

(ki ga anketirani trenutno obiskujejo ali so ga uspešno zaključili)

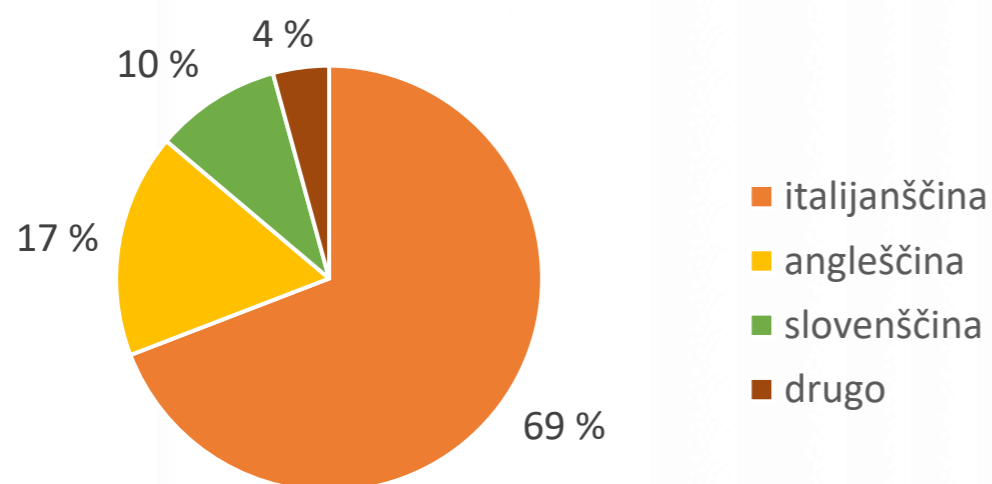
(N = 94)

KRAJ UNIVERZE (N = 94)

JEZIK ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA (N = 94)

IZBIRA SLOVENSKEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA POGOSTEJŠA KOT NEKOČ

Vse primere izbire slovenskega študijskega programa (N = 9) beležimo pri dveh mlajših generacijah. Starejša generacija (35–44) ne pozna možnosti univerzitetnega študija v slovenščini.

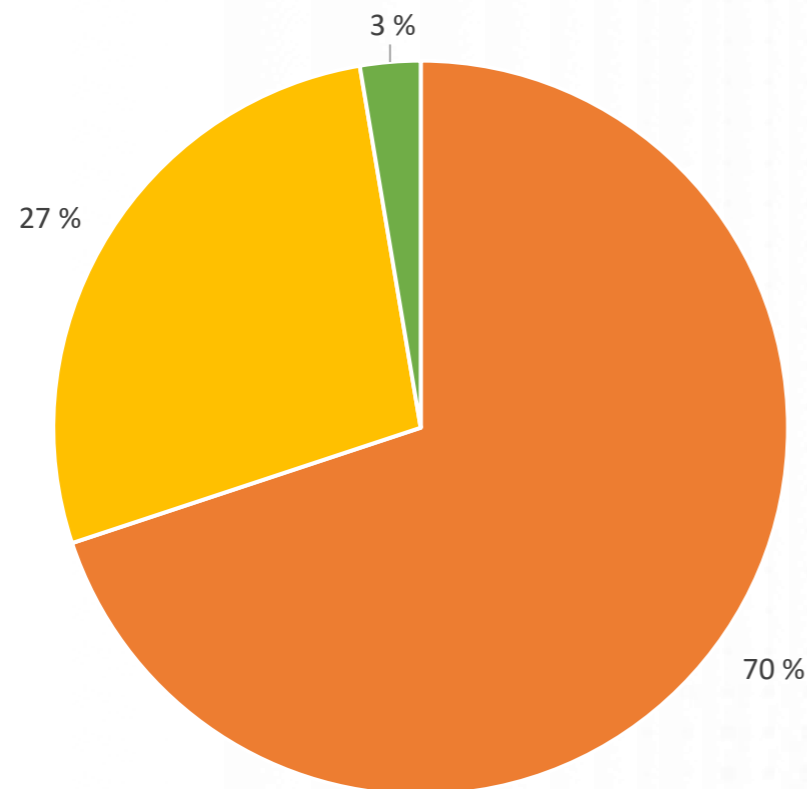
Poklicna pot

ZAPOSLOTIVNI STATUS

(N = 113)

■ zaposlen/a (vključuje tudi študente/ke)

■ nezaposlen/a (študent/ka)

■ nezaposlen/a in ne študira

VEČ ZAPOSLENIH MED MOŠKIMI IN STAREJŠIMI
Stopnja zaposlenosti je pri moških višja kot pri ženskah (v tej zadnji skupini je več študentk) oziroma je pri starejši generaciji (35–44 let) višja kot pri obeh mlajših (pri katerih je prav tako več študentov/k).

POKLICNI PROFIL

(N = 79)

SAMOZAPOSLLEN = 20 %

samostojni izvajalec poklicne dejavnosti 8 %

podjetnik 6 %

obrtnik 4 %

trgovec 2 %

drug poklic v zaposlitvenem razmerju 42 %

uradnik (pisarniško osebje) 17 %

vzgojitelj/učitelj 8 %

profesor 5 %

delavec/tehnik 5 %

vodstveni kader 3 %

ZAPOSLLEN = 80 %

0 % 5 % 10 % 15 % 20 % 25 % 30 % 35 % 40 % 45 %

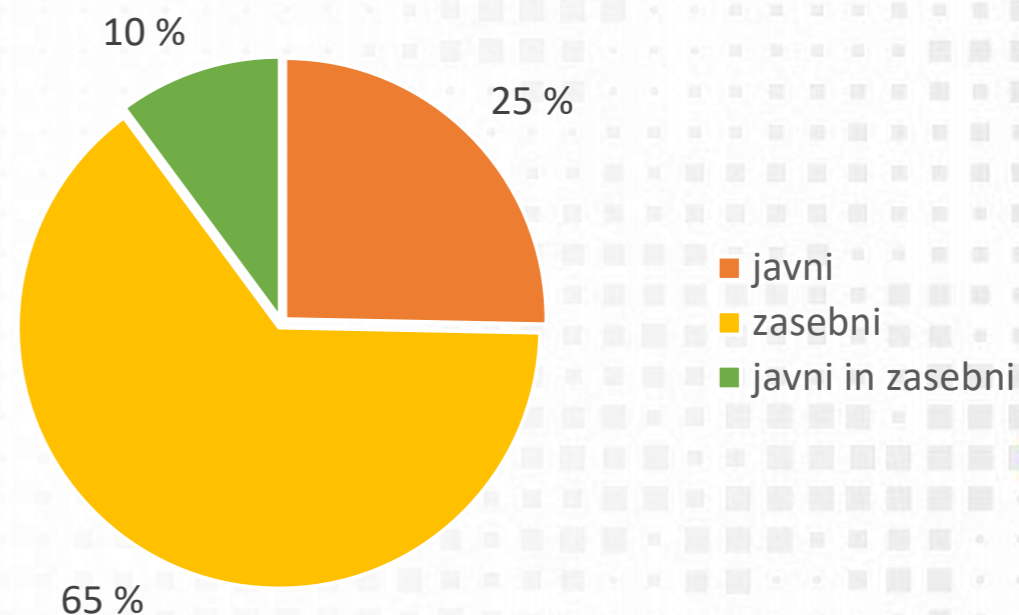

SEKTOR ZAPOSLOTITVE (N = 79)

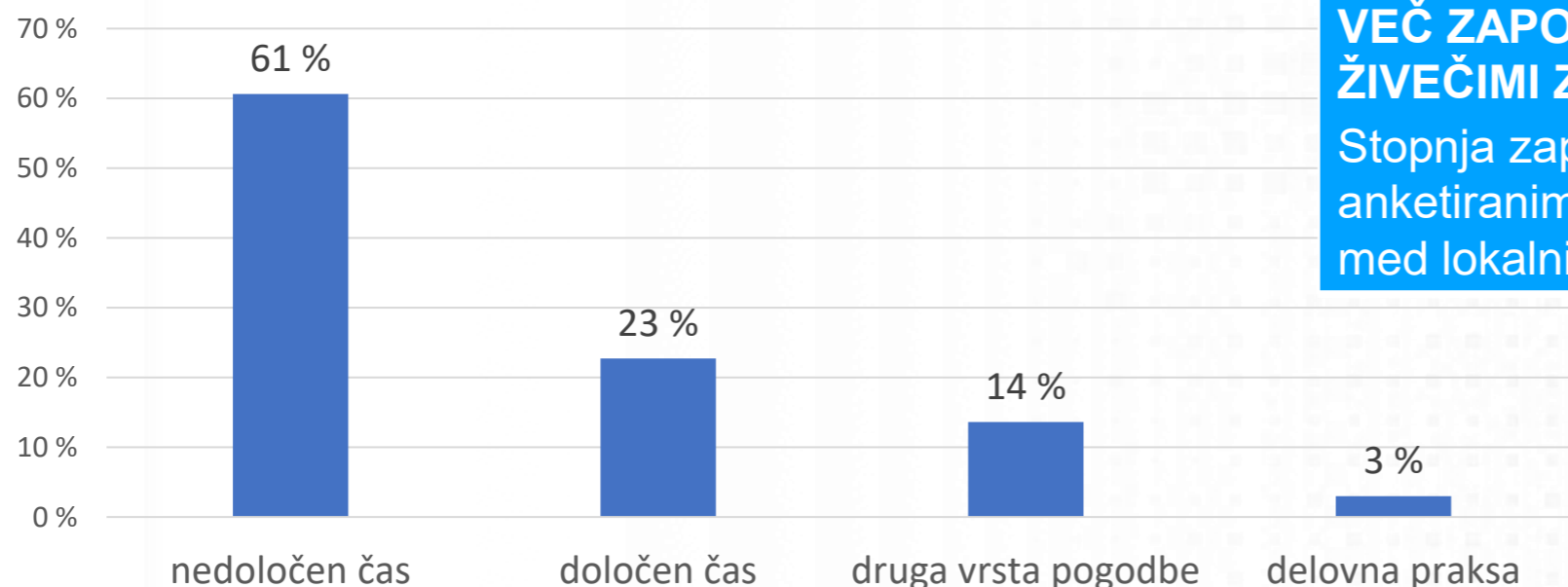
UPAD ZAPOSLENIH V JAVNEM SEKTORJU

Delež javnih uslužbencev je iz generacije v generacijo manjši.

V zasebnem sektorju se zaposlujejo predvsem moški.

POGODBENI STATUS (N = 79)

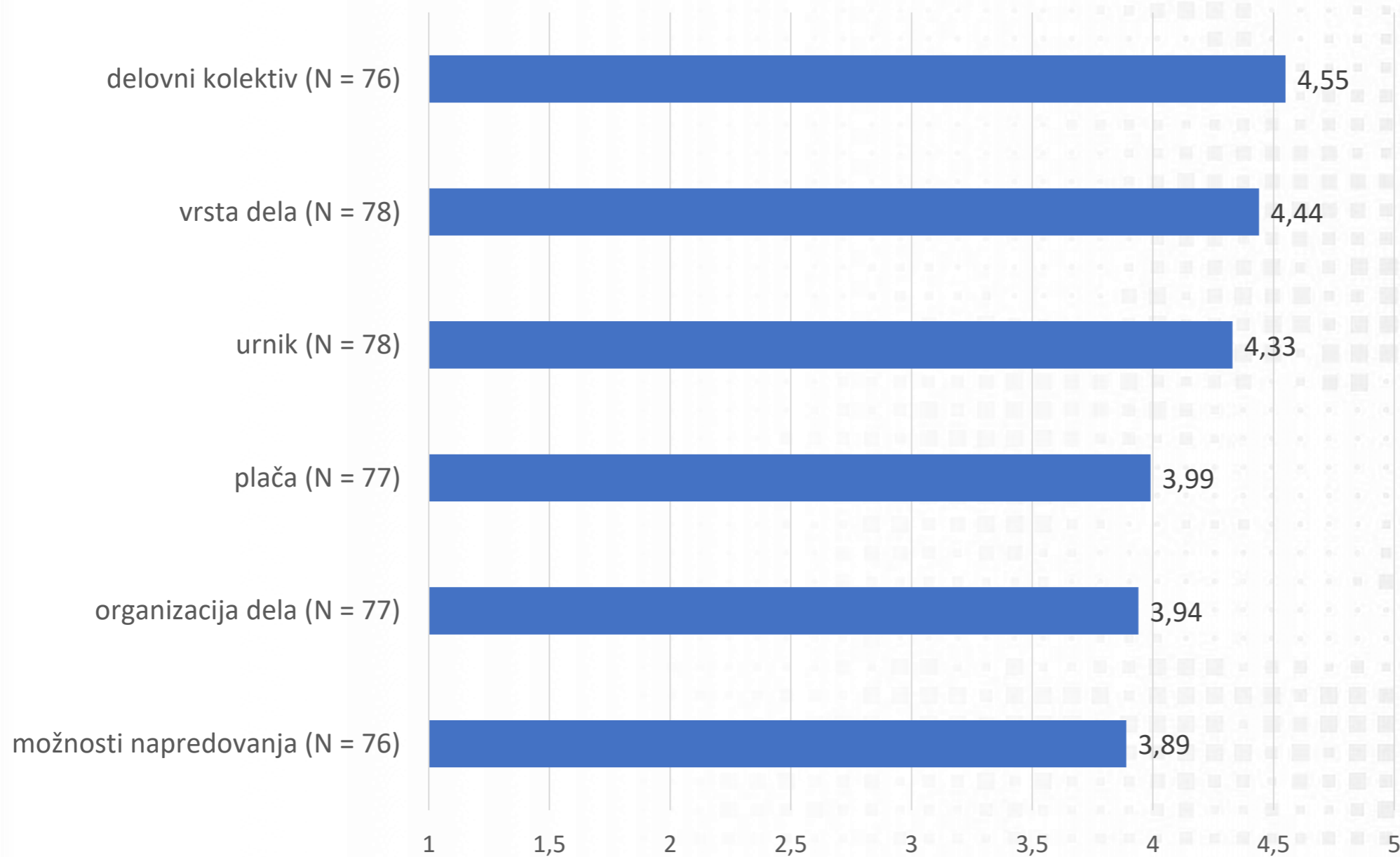

VEČ ZAPOSLENIH ZA NEDOLOČEN ČAS MED ŽIVEČIMI ZUNAJ BENEČIJE

Stopnja zaposlenosti za nedoločen čas je med anketiranimi, ki danes živijo zunaj Benečije, višja kot med lokalnimi prebivalci.

ZADOVOLJSTVO S TRENUTNO SLUŽBO

(1 = povsem nezadovoljen/na, 5 = zelo zadovoljen/na)

BOLJ ZADOVOLJNI ŽIVEČI ZUNAJ BENEČIJE

Anketirani, ki danes živijo zunaj Benečije, izražajo večje zadovoljstvo s trenutno službo, zlasti kar zadeva urnik, plačo, organizacijo dela in možnosti napredovanja.

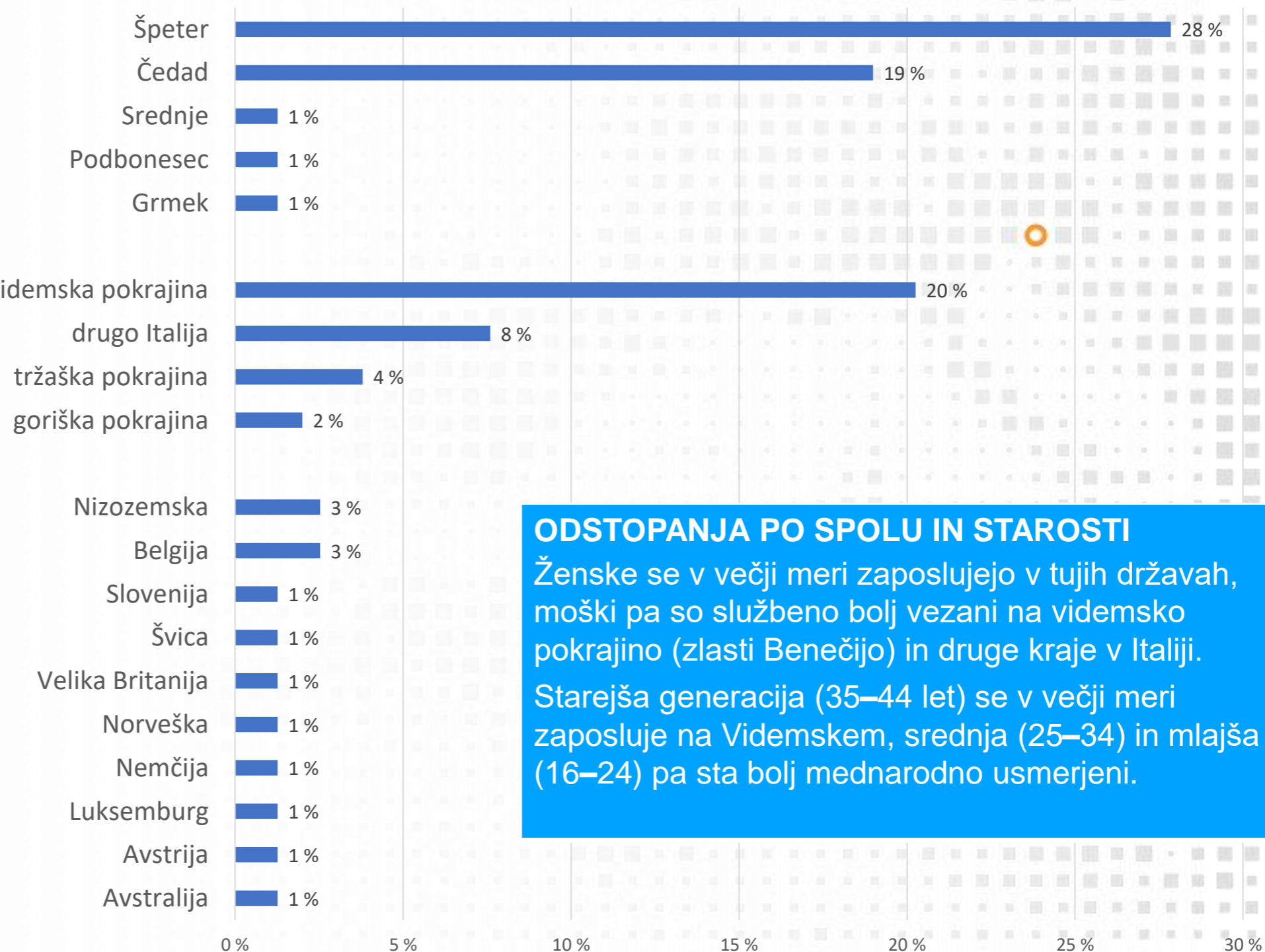

KRAJ DELOVNEGA MESTA (N = 79)

BENEČIJA = 50 %

DRUGO ITALIJA = 36 %

TUJINA = 14 %

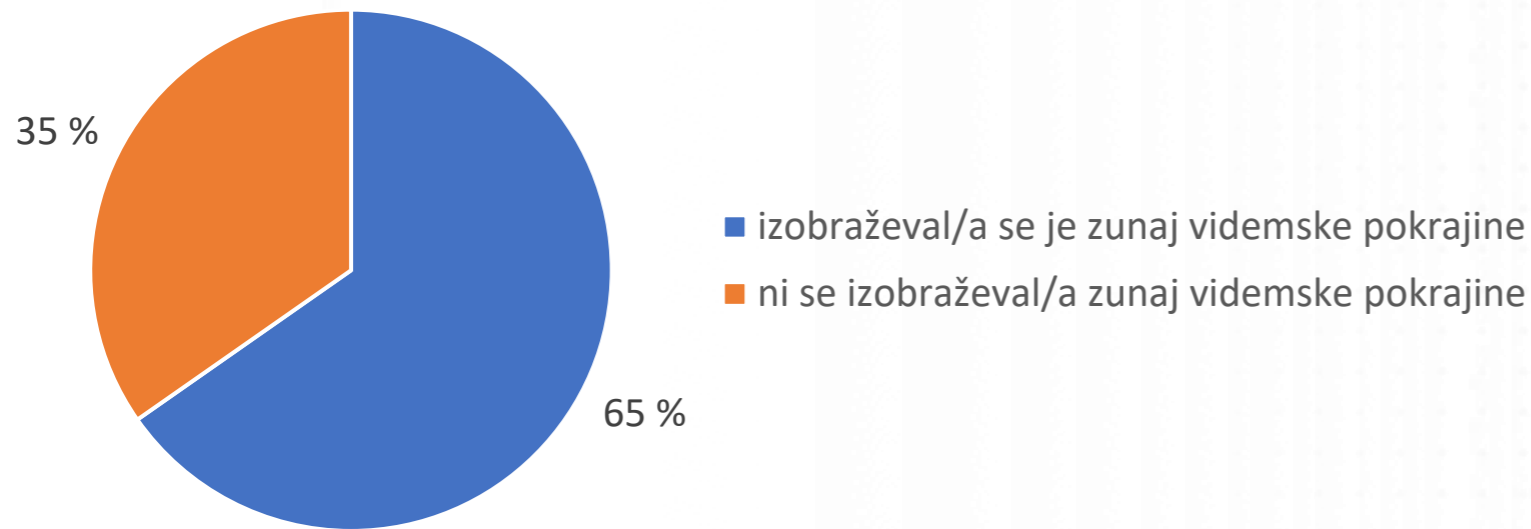

Mobilnost

IZOBRAŽEVALNE IZKUŠNJE ZUNAJ VIDEMSKE POKRAJINE

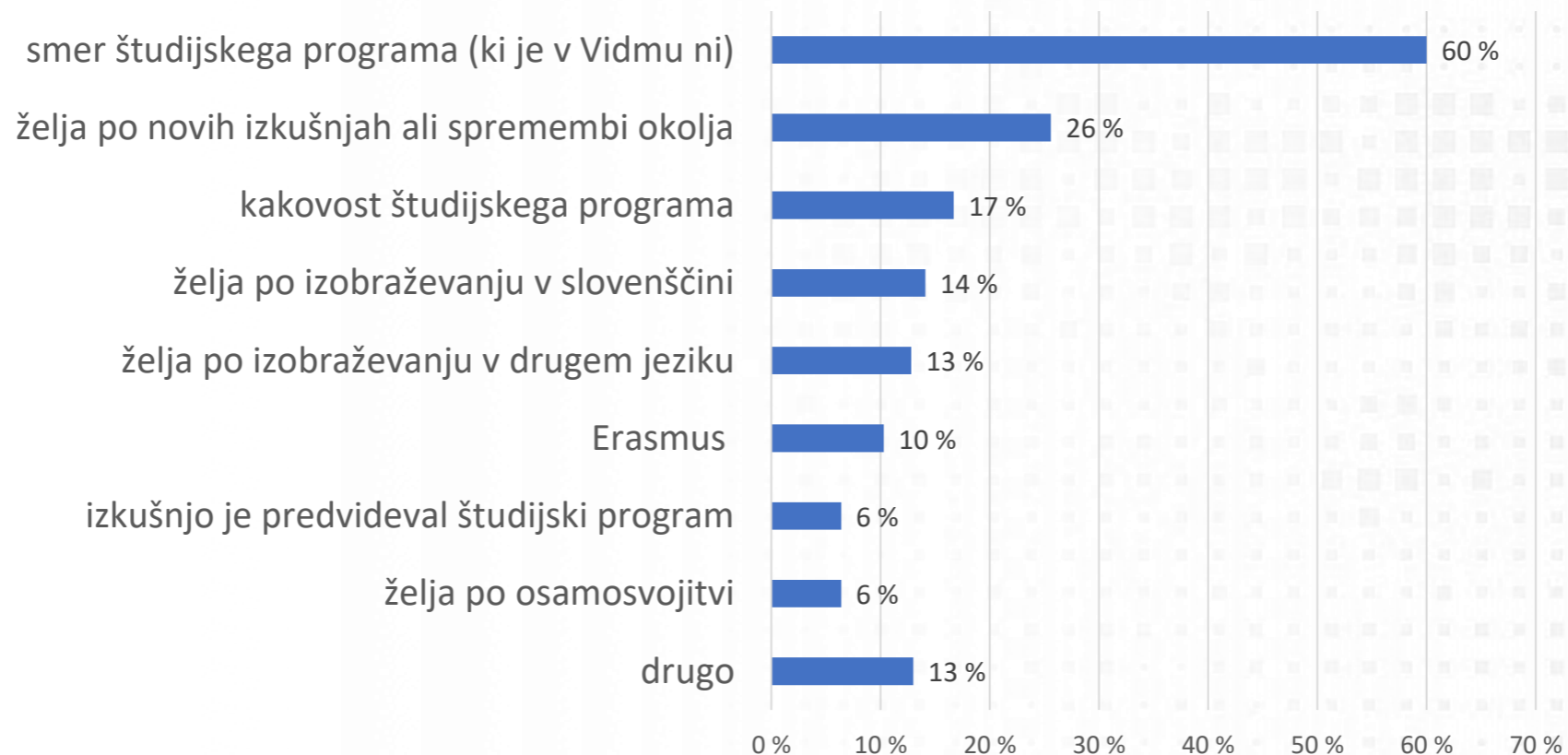
(N = 121)

PREVLADUJOČA ŽENSKA MOBILNOST

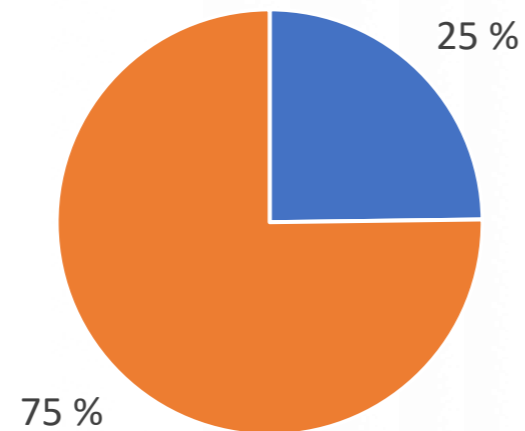
Glede na dosedanje izobraževalne izkušnje zunaj videmske pokrajine (daljšega ali krajšega trajanja) so ženske izrazito bolj mobilne kot moški.

RAZLOGI ZA IZOBRAŽEVANJE ZUNAJ VIDEMSKE POKRAJINE

TRENTNO IZOBRAŽEVANJE ZUNAJ VIDEMSKE POKRAJINE

(N = 121)

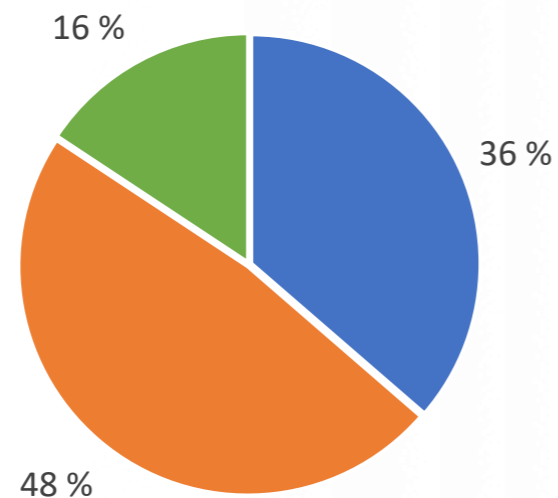

■ trenutno se izobražuje zunaj videmske pokrajine

■ trenutno se ne izobražuje zunaj videmske pokrajine

NAMEN IZOBRAŽEVANJA ZUNAJ VIDEMSKE POKRAJINE V PRIHODNJE

(N = 121)

■ namerava se izobraževati zunaj videmske pokrajine

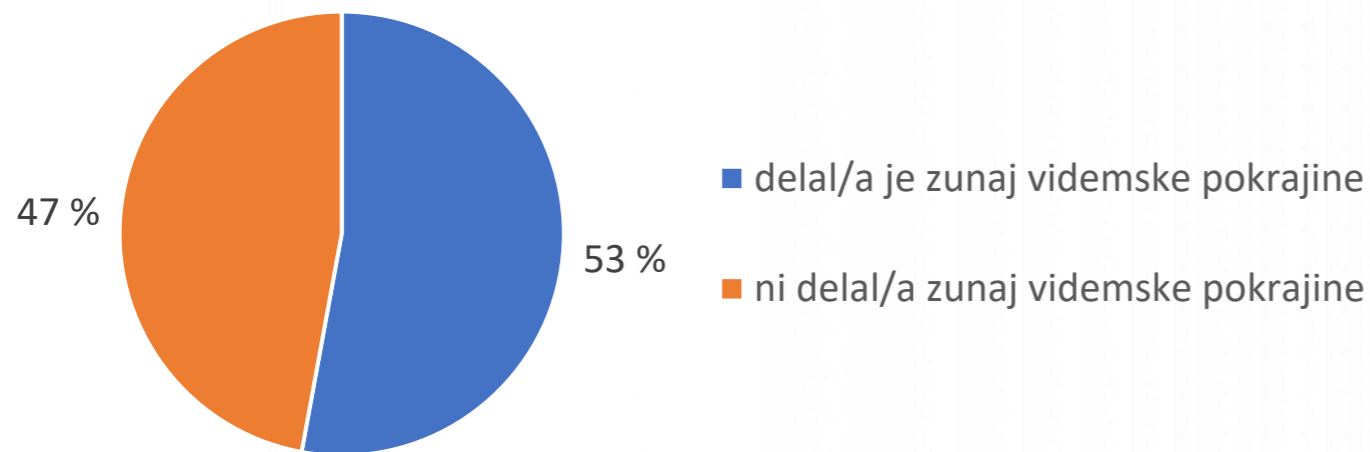
■ ne namerava se izobraževati zunaj videmske pokrajine

■ ne ve / ni še razmišljal/a

DELOVNE IZKUŠNJE ZUNAJ VIDEMSKE POKRAJINE

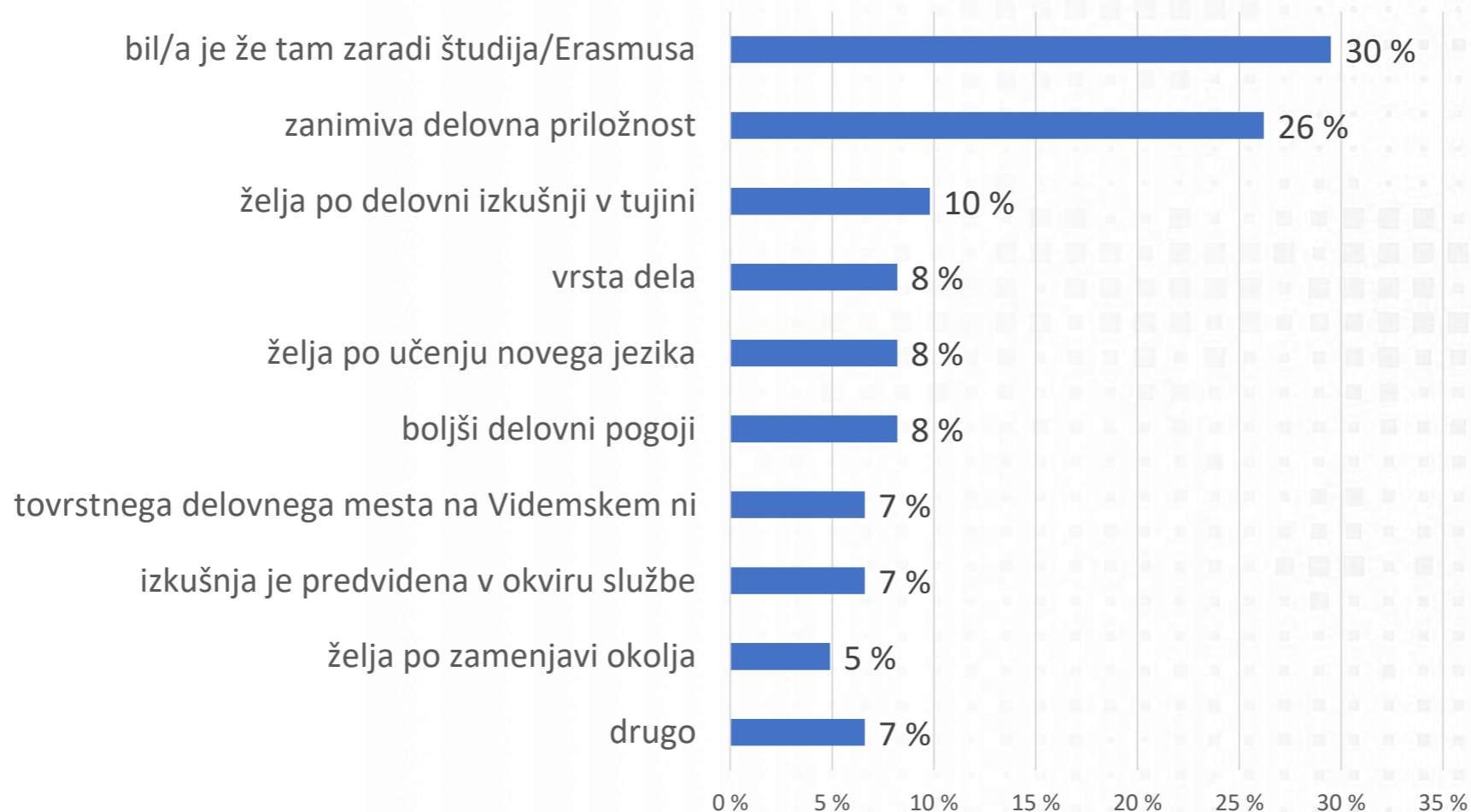
(N = 121)

VEČJA TUDI DELOVNA MOBILNOST ŽENSK

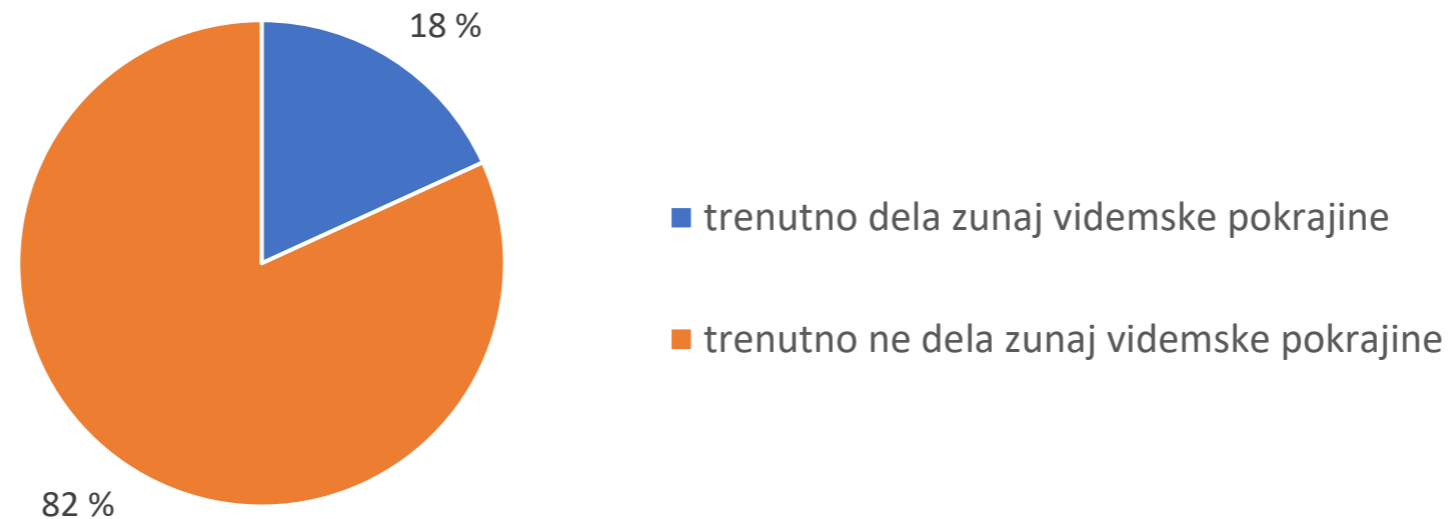
Tudi glede na dosedanje delovne izkušnje zunaj videmske pokrajine so ženske izrazito bolj mobilne kot moški.

RAZLOGI ZA DELO ZUNAJ VIDEMSKE POKRAJINE

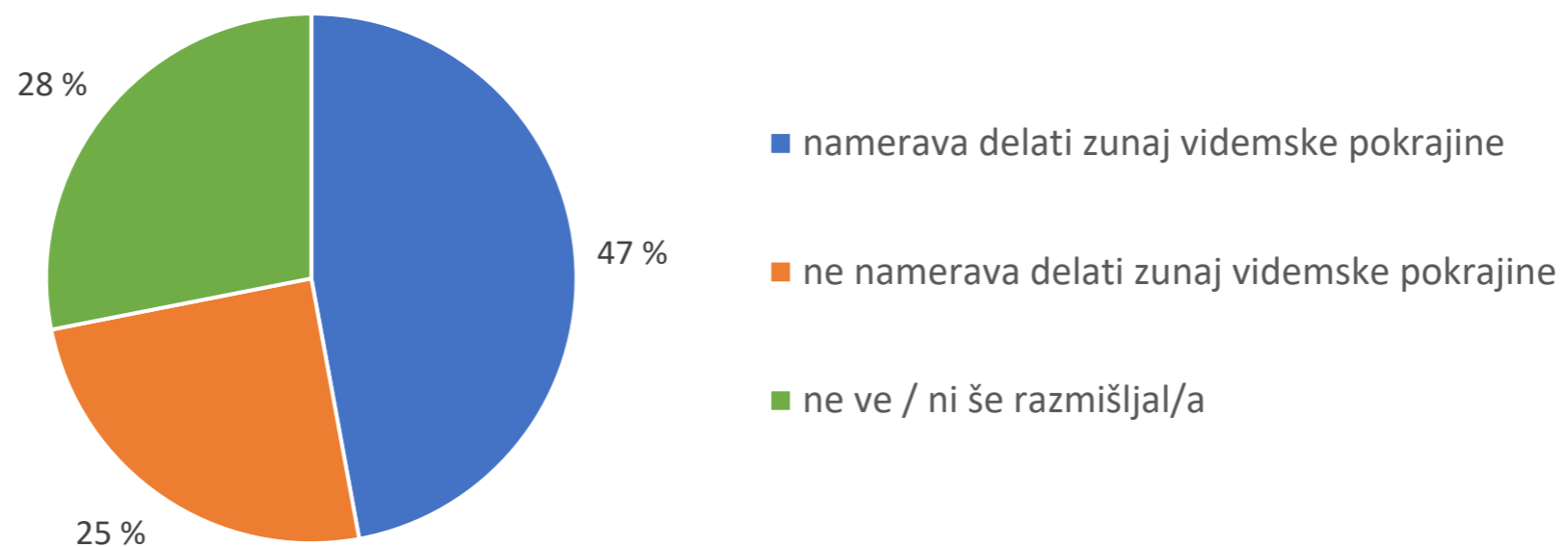
TRENUTNO DELO ZUNAJ VIDEMSKE POKRAJINE

(N = 121)

NAMEN DELA ZUNAJ VIDEMSKE POKRAJINE V PRIHODNJE

(N = 121)

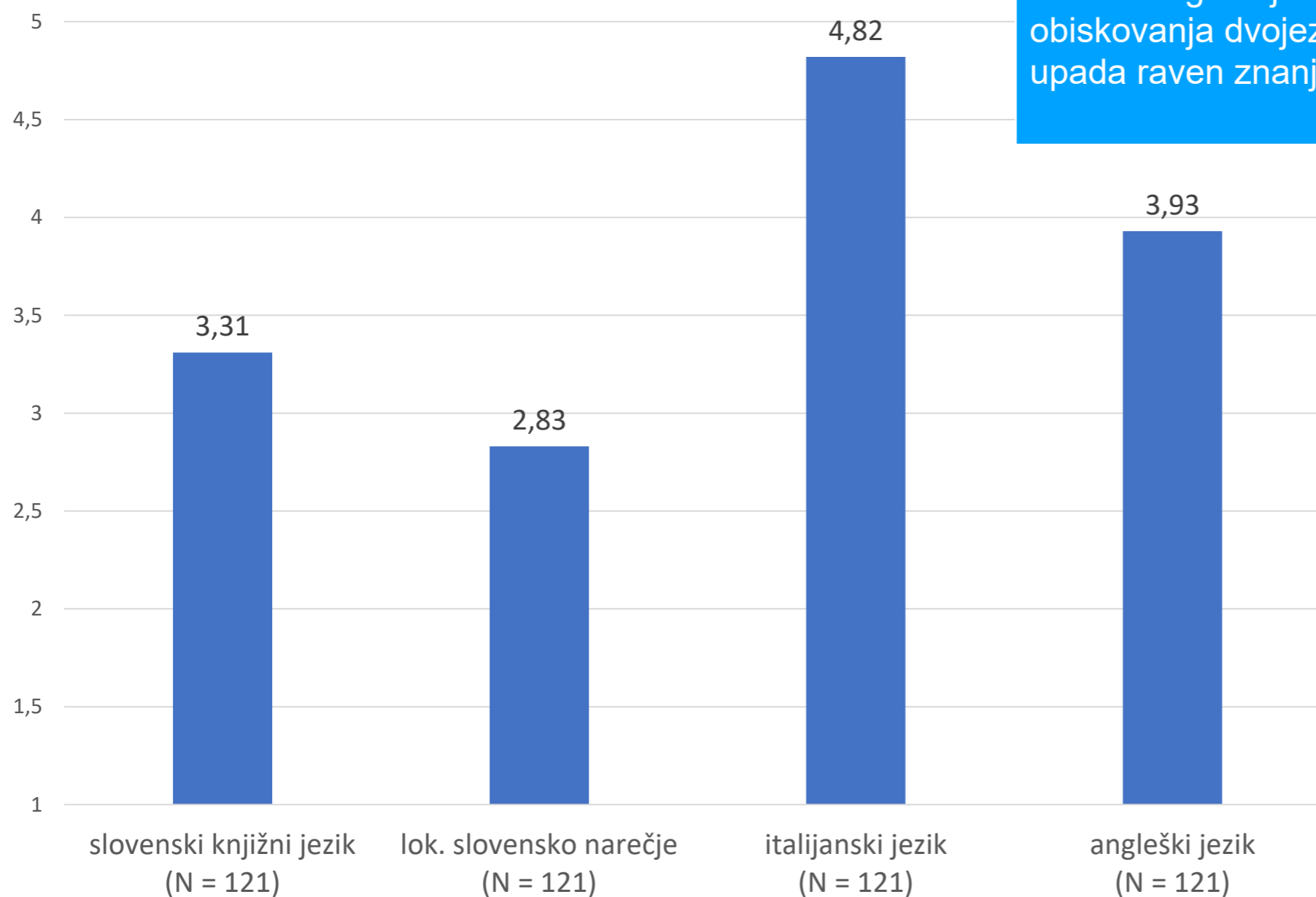

Odnos do slovenskega in italijanskega jezika ter kulture

ZNANJE JEZIKOV

(1 = nezadostno, 5 = zelo dobro)

KREPI SE ZNANJE KNJIŽNE SLOVENŠČINE, UPADA ZNANJE KRAJEVNIH NAREČIJ

Iz generacije v generacijo se krepi znanje slovenskega knjižnega jezika (zaznaven je vpliv obiskovanja dvojezične PSSŠ), vzporedno pa močno upada raven znanja krajevnih slovenskih narečij.

ODSTOPANJA PO SPOLU IN KRAJU BIVANJA

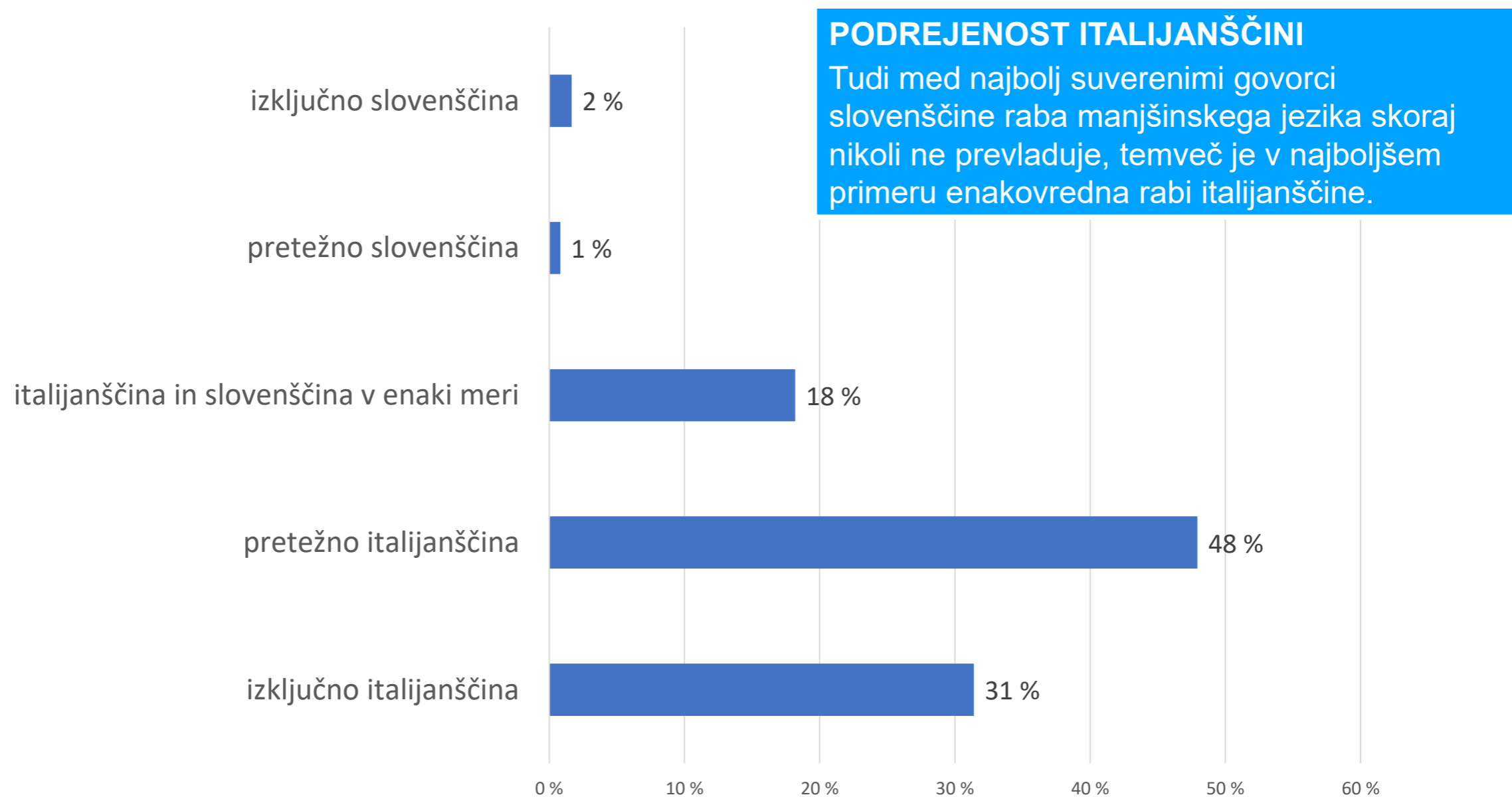
Ženske bolje obvladajo slovenski knjižni jezik in angleščino, moški pa krajevna slovenska narečja.

Anketirani, ki živijo zunaj Benečije, obvladajo angleščino bolje od lokalnega prebivalstva.

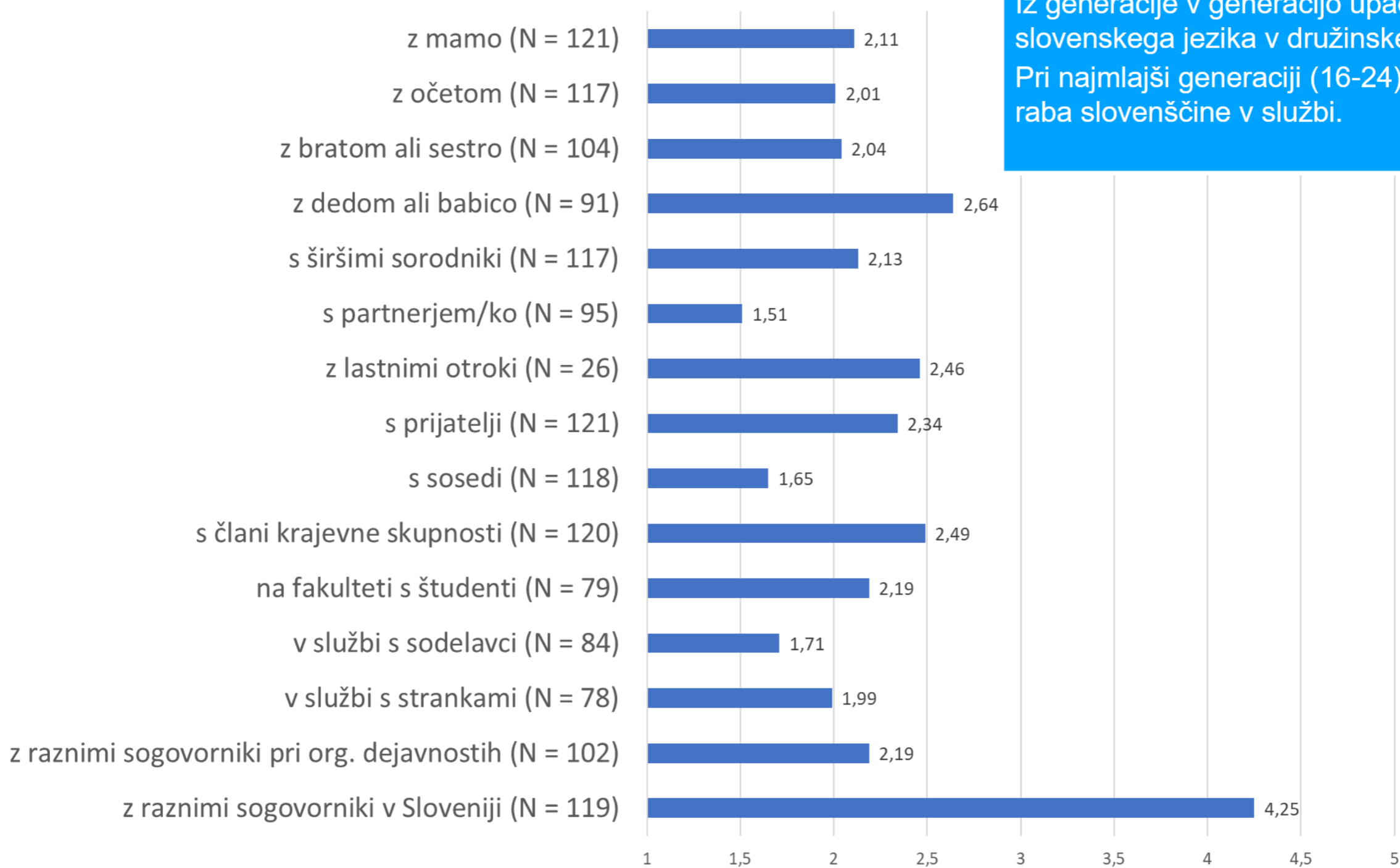
RAZMERJE MED RABO SLOVENSKEGA IN ITALIJANSKEGA JEZIKA

(N = 121)

RABA SLOVENŠČINE Z RAZLIČNIMI SOGOVORNIKI

(1 = nikoli, 5 = redno)

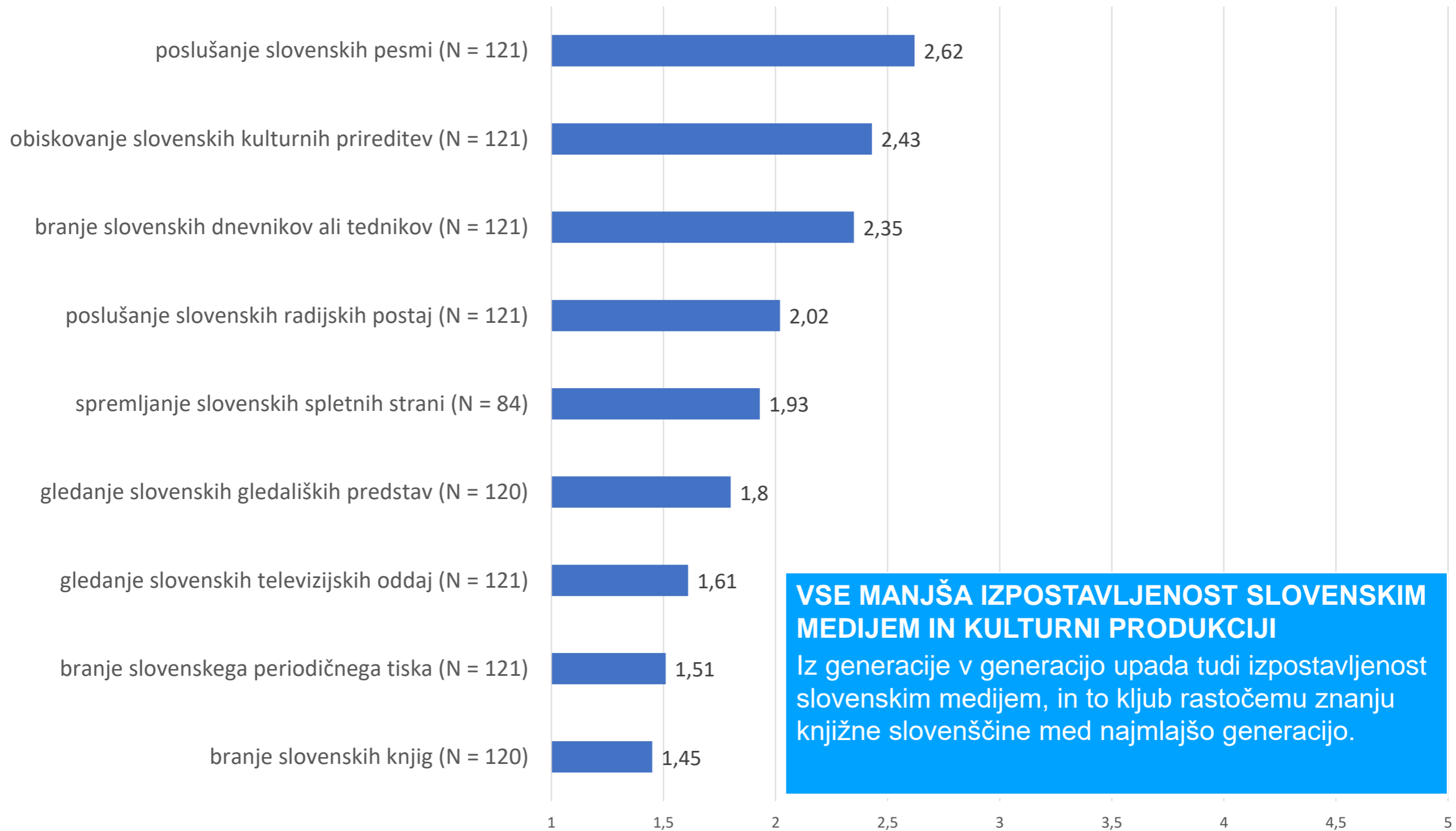
UPAD RABE SLOVENŠČINE V DRUŽINI

Iz generacije v generacijo upada pogostost rabe slovenskega jezika v družinskem krogu.

Pri najmlajši generaciji (16-24) se krepi izključno raba slovenščine v službi.

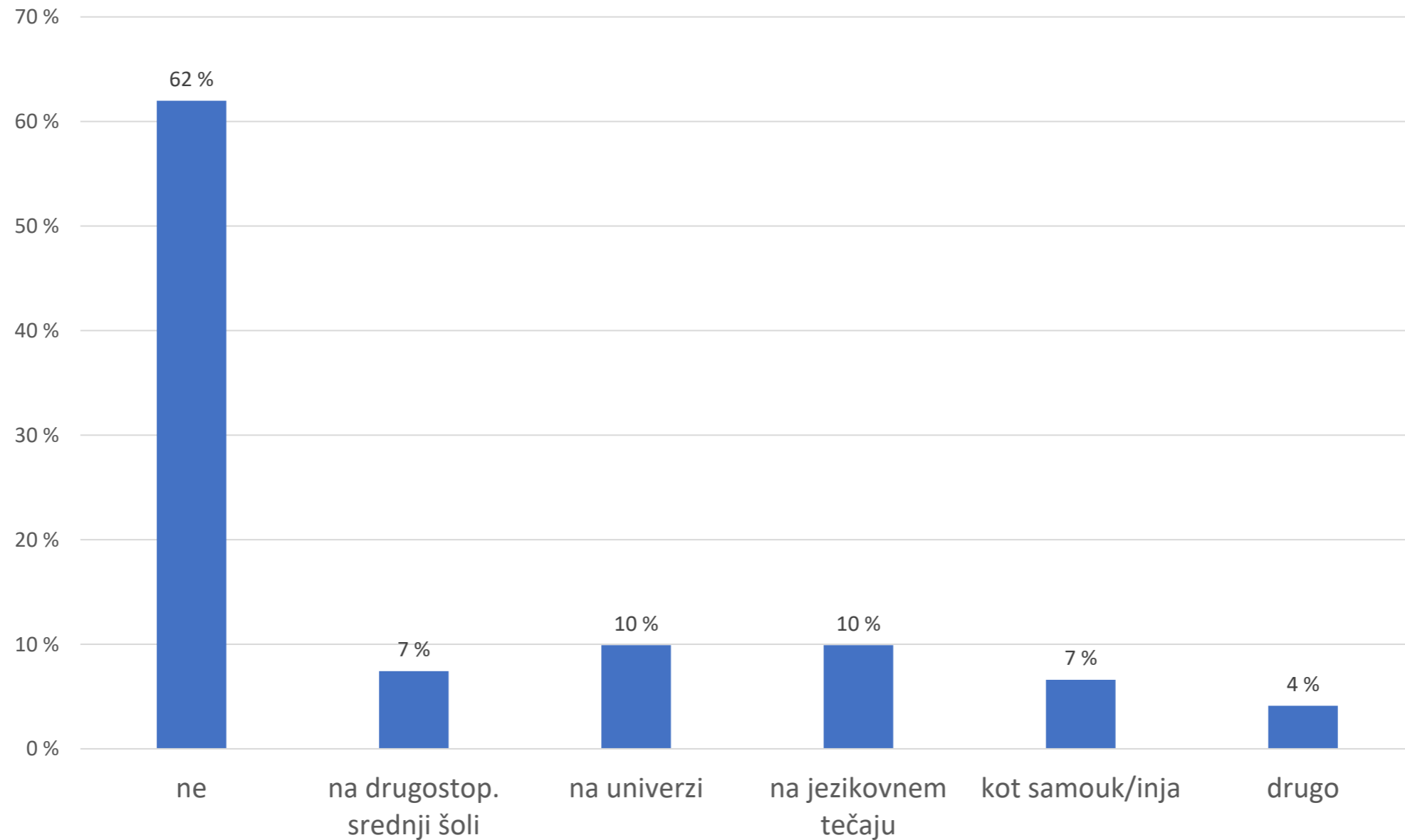
IZPOSTAVLJENOST SLOVENSKIM MEDIJEM IN KULTURNI PRODUKCIJI

(1 = nikoli, 5 = redno)

IZPOPOLNJEVANJE ZNANJA SLOVENŠČINE V ZADNJIH PETIH LETIH

(N = 121)

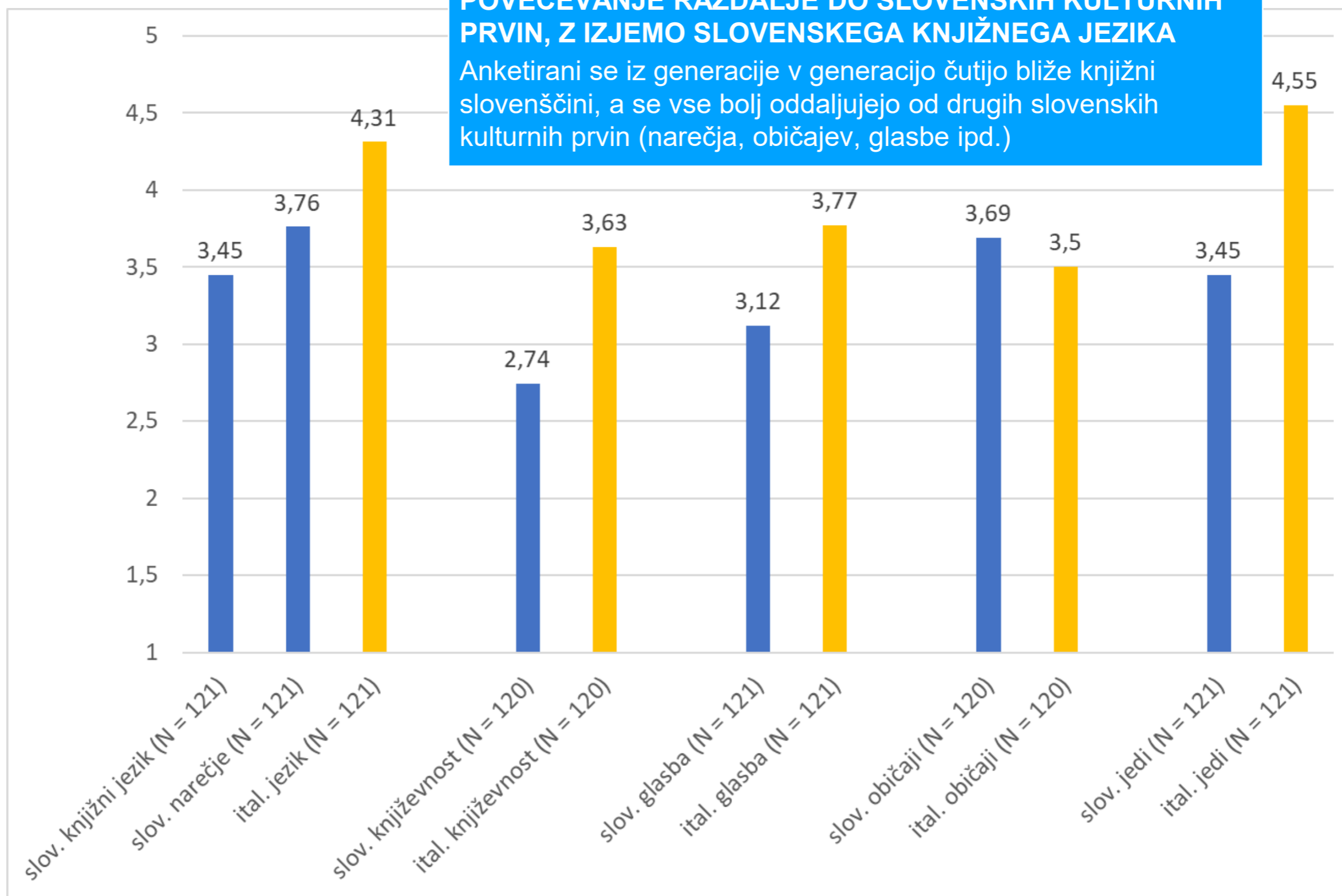

BLIŽINA SLOVENSKIM IN ITALIJANSKIM KULTURNIM PRVINAM

(1 = sploh mi ni blizu, 5 = zelo mi je blizu)

POVEČEVANJE RAZDALJE DO SLOVENSkih KULTURNIH PRVIN, Z IZJEMO SLOVENSKEGA KNJIŽNEGA JEZIKA

Anketirani se iz generacije v generacijo čutijo bliže knjižni slovenščini, a se vse bolj oddaljujejo od drugih slovenskih kulturnih prvin (narečja, običajev, glasbe ipd.)

Sklepne ugotovitve

PROFIL NEKDANJIH UČENCEV IN UČENK ŠPETERSKE ŠOLE

(glede na značilnosti anketne skupine):

- velika večina (89 %) je **ob vpisu živila v Benečiji**, pretežno v Špetru;
- danes jih v Benečiji živi še 69 % (20 % manj), ne gre pa izključiti, da je **stopnja izseljevanja** višja, saj so pri anketi sodelovali le tisti, ki jih je bilo mogoče doseči; 16 % jih danes živi v Vidmu ali drugje v Italiji, 15 % pa v drugih državah;
- **stopnja izobrazbe** je razmeroma visoka, zlasti ob ugotavljanju, da krepka četrtina anketiranih izobraževalnega procesa še ni zaključila.

IZKUŠNJA DVOJEZIČNEGA ŠOLANJA

- med nekdanjimi učenci/kami vlada **vsesplošno zadovoljstvo**;
- glavna občutena prednost šole je **krepitev dvojezičnih kompetenc**, a tudi razvijanje splošne kulture in učnih veščin;
- **zadovoljstvo se stopnjuje** iz generacije v generacijo;
- **najšibkejša točka** je skromno razvijanje veščin, povezanih z rabo IKT.

DRUGOSTOPENJSKA SREDNJA ŠOLA

- **100 % vpis v DSŠ:** osipa na prehodu iz PSŠ na DSŠ ni;
- močno prevladuje izbira **liceja**, ki pa je manj pogosta kot v preteklosti;
- vse večja je **raznolikost študijskih smeri**: prevladujejo znanstvena, klasična in jezikovna, krepí se tudi vpis na tehnične in poklicne zavode;
- večina se odloča za **čedajske izobraževalne zavode**, čeprav v manjši meri kot nekoč;
- izbira **DSŠ s slovenskim učnim jezikom** je nekoliko pogostejša kot nekoč (6 %; nekaj primerov tudi v RS), a še vedno skromna;
- **glavna razloga za izbiro italijanskih DSŠ** sta bližina šole in smer šolanja, upoštevati velja tudi razširjeno nepoznavanje ponudbe DSŠ s slovenskim učnim jezikom.

UNIVERZITETNI ŠTUDIJI

- **vpis na univerzo** je kar 88 %, pogostejši pri ženskah;
- prevladujejo **humanistične smeri** (zlasti jeziki in književnost ter umetnost), paleta izbir pa je zelo raznolika;
- večina se odloča za **videmsko univerzo ali druge italijanske univerze**, v vse večji meri tudi za tržaško; izbira univerz v RS znaša 11 %, tujih vseučilišč pa 10 %;
- izbira **študijskih programov v slovenščini** (10 %) je pogostejša kot nekoč.

POKLICNA POT

- **stopnja zaposlenosti** je 70 %; višja je pri moških in starejših, brezposelnih je 3 %;
- delež samozaposlenih je razmeroma nizek (20 %); med **zaposlenimi** (80 %) sta pisarniško osebje in pedagoški kader enako zastopana, večina pa opravlja druge poklice;
- velika večina, zlasti moških, je zaposlena v **zasebnem sektorju**; javnih uslužbencev je iz generacije v generacijo manj;
- **zadovoljstvo s službo** je razmeroma visoko, posebej med živečimi zunaj Benečije;
- polovica zaposlenih dela **v Benečiji**, krepka tretjina v Vidmu ali drugje v Italiji, preostali pa v tujini; lokalna služba je značilna zlasti za moške in starejše.

MOBILNOST

- dve tretjini anketiranih je pridobilo **izobraževalne izkušnje zunaj videmske pokrajine**, pogosteje ženske; najpogostejša izbira so kraji v Italiji, v manjši meri v RS;
- zunaj videmske pokrajine se danes izobražuje četrtnina anketiranih, v prihodnje pa se jih namerava krepka tretjina;
- krepka polovica je pridobila **delovne izkušnje zunaj videmske pokrajine**, pogosteje ženske;
- zunaj videmske pokrajine danes dela slaba petina, kar 47 % pa jih to načrtuje v prihodnje.

ODNOS DO SLOVENSKEGA IN ITALIJANSKEGA JEZIKA TER KULTURE:

- **znanje slovenskega jezika** je v primerjavi z italijanskim in angleškim razmeroma skromno; iz generacije v generacijo se sicer krepi znanje knjižnega jezika (zaznaven je vpliv obiskovanja dvojezične PSŠ), vzporedno pa močno upada znanje krajevnih narečij;
- tudi vsakodnevna **raba slovenskega jezika** je razmeroma skromna, v razmerju z italijanščino skoraj nikoli ne prevladuje (medgeneracijski upad rabe slovenščine v družini);
- iz generacije v generacijo upada tudi **izpostavljenost slovenskim medijem in kulturni produkciji**, in to kljub rastočemu znanju knjižne slovenščine med mlajšimi;
- znatno večja je občutena bližina **italijanskim kulturnim prvinam** kot slovenskim; generacijsko se razdalja do slovenskih kulturnih prvin večja, z izjemo slovenskega knjižnega jezika.

ZAKLJUČEK

Raziskava izpostavlja **pomembno vlogo dvojezične šole:**

- *pri vzgajanju mladih kadrov z nezanemarljivim potencialom, ki na nadaljnji življenjski poti dosegajo visoko izobrazbo, strokovno pripravljenost in poklicna zadoščenja;*
- *pri razvijanju jezikovnih veščin v italijanščini in angleščini, posebej pa v slovenskem knjižnem jeziku, kar vsaj delno ublažuje proces izgubljanja krajevnih narečnih govoric;*
- *pri širjenju vrednot spoštovanja različnosti, medkulturnega dialoga in demokratičnega sobivanja, ki v beneškem družbenem okolju niso samoumevne.*

Hkrati potrjuje **vrsto šibkosti, značilnih za slovensko skupnost na Videmskem:**

- *izseljevanje mladih kadrov, zlasti najbolj izobraženih (beg možganov);*
- *povsem neenakomerna raba in znanje slovenskega jezika v razmerju z italijanskim (diglosija); upadanje znanja in rabe slovenskih krajevnih različic, zlasti v družinah;*
- *postopno oddaljevanje od slovenskih kulturnih prvin (z izjemo knjižnega jezika);*
- *problem kontinuitete učenja jezika (pomanjkanje DSŠ z slovenskim ali dvojezičnim poukom na krajevni ravni).*

IZHODIŠČA ZA RAZPRAVO

5 ključnih izzivov za slovensko skupnost na Videmskem:

- 1) kako spodbujati vpis v DSŠ s slovenskim učnim jezikom (v GO, TS, RS);
- 2) kako spodbujati izbiro univ. študijskih programov v slovenskem jeziku;
- 3) kako spodbujati neformalno izpopolnjevanje v slovenskem jeziku;
- 4) kako širiti rabo slovenščine v družini (npr. v odnosu z otroki) in zunaj nje (npr. v službi);
- 5) kako beg možganov pretvarjati v kroženje in ohranjati stike z izseljenim potencialom.

VELIKO IZZIVOV, NIČ KAJ ENOSTAVNIH!